
FAKÜLTESİ KÜTÜPHANESİ
1959
Arapgirli
497

(نظم الجواهر)

عینی عینتابی

السنة ثلاثیه عائددر.

عربی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى انزل القرآن على السن العربية والصلوة والسلام على من نطق بلسان اهل الجنة العربية والفارسية الدرية وعلى آله واصحابه الذين امتازوا بفصاحة لغاتهم على سائر البرية اما بعد اشبو لسان ثلثه بى جامع نظم وانشاسنه موفق بالخير اولدیغم نظم الجواهر اسمیله مسمى اولان منظومۀ مجموعه نك تعليم وتعلمنه راغب وطالب اولان ارباب فضل وعرفاندن نیاز ورجا واصحاب اذعان وایقاندن التماس وتمنامز در كه كتاب مرقومده واقعه اولان تقصيرات ساهيانه وهفوات زایغانه مزك قلم عفو وصفح ایله اصلاحنه لطف وعنایت بیوربه هر قطعه نك قرائتنه شروعدن اقدم اشبو صحیفه لرده مسطور اولان صواب وخطا جدوللرینه نظر امعان ایله دقت ایدرك لغات صحیحه سنى غلطاتندن فرق وتمییز وعلى وجه الاصح منتهى اولانلرا اوقوتمسنه همت ومبتدیلر یاد وحفظنه سعى وغیرت و بو صورت ایله نائل اجر جزیل رب عزت ورهیاب منزل کمال ومعرفت اولهلر آمین آمین آمين يا معين وصلى الله عليه وعلى آله وصحبه اجمعين معلوم که صواب وخطا جدوللرنده واقعه اولان قطعه یه ق وبیته

ت ومصراعه ع وصوابه ص وخطایه

خ حروفلری اشارت

اولنمشدر

۳۳

۳

قطعا تده واقع اولان صواب وخطا

۳ ق	۹ ت	ع ثانی	ادریس ص	دریس خ
۵ ق	۱۱ ت	ع اول	یار ص	نار خ
	۱۴ ت	ع اول	چاریار زبیر ص	حایا رزبیر خ
		ع ثانی	فیلدی ص	ملدی خ
۸ ق	۱ ت	ع ثانی	بو ص	بو خ
	۳ ت	ع ثانی	دوده ص	دوده ده خ
	۵ ت	ع اول	زا ص	ز خ
	۱۰ ت	ع اول	دوه ص	دو خ
۱۲ ق	۳ ت	ع اول	رده ص	رد خ
	۱۳ ت	ع ثانی	شده ص	سده خ
۱۴ ق	۳ ت	ع ثانی	حکیمک ص	جکیمک خ
۱۵ ق	۵ ت	ع اول	پشیمان ص	بشمان خ
۱۶ ق	۳ ت	ع اول	قرا ص	فرا خ
۱۷ ق	۱ ت	ع ثانی	ایلچی ص	ایلجی خ
	٤ ت	ع اول	اوجبدر ص	جبدر خ
		ع ثانی	پوشیدن ص	پوشبدن خ
	۹ ت	ع ثانی	ادغام ص	ادعام خ
	۷ ت	ع اول	مخفی ص	مخفی خ
۱۸ ق	۷ ت	ع ثانی	منفصل ص	منصل خ
۱۹ ق	۱۱ ت	ع ثانی	دوکوش ص	ووکوش خ
۲۰ ق	۹ ت	ع ثانی	دشخیم ص	شخیم خ
۲۱ ق	۱ ت	ع اول	قریب ص	قویب خ
	۲ ت	ع ثانی	فرهنگنه ص	فرهنگنه خ
	۷ ت	ع ثانی	مطلقه ص	مطلقه خ
	۱۳ ت	ع ثانی	حسبیی نسبب ص	حسبی نسبب خ
۲۳ ق	۸ ت	ع اول	بکرنجی ص	بکرنجی خ
۲٤	۳ ت	ع اول	وتد ص	وند خ
۲۷	۱۳ ت	ع اول	داخی ص	دخی خ
۳۲ ق	۲ ت		آداب ص	آدب خ
	٤ ت	ع اول	هادی ص	هدی خ
	ت	ع ثانی	باشعیب واوط ص	باشعیب لوط خ
۳۳ ق	۷ ت	ع اول	درخش ص	ورخش خ
	۹ ت	غ ثانی	فلاح ص	قلاح خ
۳۵ ق	تاج		همچو ص	همجو خ
	۱ ت	ع ثانی	طوغری ص	طوعری خ
۳۷ ق	۳ ت	ع اول	لازمدر ص	لازمد خ
	۷ ت	ع ثانی	کوکلر ص	کوکل خ
۳۸ ق	۸ ت	ع اول	سرطان ص	شرطان خ
۳۹ ق	۵ ت	ع اول	دکه بالتشدید ص	دکه خ
٤۱ ق	۷ ت	ع ثانی	وتر ص	وتز خ
	۹ ت	ع اول	ضلع ص	صلح خ
	ت	ع ثانی	حنذ ص	حند خ
٤٤ ق	٤ ت	ع اول	وششه ص	ششه خ
٤٥ ق	۱ ت	ع اول	حق بیلین ص	حق بیلبن خ
٤۸ ق	۹ ت	ع اول	قوصمه در ص	قوصمه د خ
٤۹ ق	٤ ت	ع ثانی	اوز ص	اوز خ
۵۳ ق	۲ ت	ع ثانی	مرد ص	سرد خ
۵۸ ق	۱ ت	ع ثانی	اولدی ص	الدی خ
۵۹ ق	۸ ت	ع اول	فرو ص	قرو خ
	۷ ت	ع اول	زخدا ص	زخدا خ
٦۱ ق	۵ ت	ع ثانی	محق ص	سحق خ
٦۲ ق	۱ ت	ع اول	یکانه ص	یکنه خ
٦٤ ق	۷ ت	ع اول	عدوا ص	عدوا خ

٦٦ ق	١ ت	ع ثانی	باورّ	ص	باوز	خ
٦٩ ق	٩ ت	ع ثانی	بوز	ص	پوز	خ
	١٠ ت	ع اول	سن	ص	س	خ
٧٠ ق	٤ ت	ع اول	ات	ص	آت	خ
٧٣ ق	١١ ت	ع ثانی	كباغ	ص	كباع	خ
٧٤ ق	٦ ت	ع اول	ابنيدر	ص	ابنيدر	خ
	٨ ت	ع اول	اقسرمق	ص	افسرمق	خ
٧٦ ق	١٣ ت	ع ثانی	چيم وبيرى	ص	چيم بيرى	خ
٧٧ ق	٤ ت	ع اول	قاورمق	ص	قازمق	خ
	٦ ت	ع ثانی	كسعه	ص	كعسه	خ
٧٩ ق	٣ ت	ع ثانی	دأداء	ص	دأدأ	خ
٨٥ ق	٧ ت	ع اول	كرز	ص	كرز	خ
٨٧ ق	٩ ت	ع ثانی	خردمند	ص	حزدمند	خ
٩١ ق	٢ ت	ع ثانی	پوژينه	ص	بوزينه	خ
	٧ ت	ع اول	عوّ	ص	هوّا	خ
		ع ثانی	ژو	ص	تارثو	خ
٩٣ ق	٧ ت	ع اول	لدمه	ص	لدنه	خ
		ع اول	كرژنه	ص	كرزنه	خ
٩٤ ق	٥ ت	ع اول	كبه	ص	كيه	خ
	٨ ت	ع اول	آقق	ص	اقق	خ
		ع ثانی	نج	ص	نج	خ
٩٦ ق	٣ ت	ع اول	وعطس و	ص	عطس	خ
٩٧ ق	٢ ت	ع ثانی	مجر	ص	هجر	خ
	٧ ت	ع اول	يشيم	ص	شيم	خ
	١٠ ت	ع اول	عزيب	ص	غريب	خ
		ع ثانی	آسا	ص	اسا	خ
٩٩ ق	٣ ت	ع اول	چنبل	ص	جنبل	خ

* بسم الله الرحمن الرحیم *

* سر این نامه رانا جست توحید *

بنام ناظم دیوان هستی
بعشق منشئ حکم الستی
بحمد منعم خوان لغتها
بشکر رازق وعلام ودانا
که بر گنجینهٔ پنهان ایدی او
عما اقلیمنه سلطان ایدی او
خروشه کلدی دریای محبت
ظهور ایتدی در ثمین وحدت
یاراتدی نور فخر کائناتی
منور ایلدی بو شش جهاتی
اونورك پرتوندن رب معبود
جمیع انبیایی قیلدی موجود
بو عالم ذاتنه برهان قاطع
جهانه رحمتی تبیان نافع
اساس حکمتی کنز مطلسم
رموز قدرتی راموز مبهم
صحاح جوهری نظم اللآلی
کتاب بهجه معیار جمالی
یتشمز نظم توحیدین ادایه
یاراشمز حسن افعالن ثنایه
نه ممکن شکرین ایتمك ای دل آگاه
که برقاموس اعظم نعمة الله
لغات فارسی ترکی وتازی
لسان خلقه ویردی امتیازی

* ویروب قدرت بو نظمی قیلدم انشا *
* فحمدا ثم حمدا ثم حمدا *

بخوان

* بخوان نعت رسول پر محامد *

محمد احمد و محمود و حامد
بشیر و منذر و مختار و ماجد
حبیب کبریا محبوب مولی
معلی مجتبی ازکی و ابهی
همای اوج علیین لولاك
هزار گلستان ما عرفناك
شهنشاه سریر قاب قوسین
شه ملك بقا سلطان کونین
مه برج علی خورشید معراج
فلکلر نعلن ایتمش باشنه تاج
فروغ مهر افلاك نبوت
ضیاء شمعهٔ بزم هویت
گروه انبیانك مقتداسی
جمیع اولیانك رهنماسی
حقایق دان اسرار لدنی
دقایق بین اطوار لدنی
جناب رحمة للعالمین او
قیامتده شفیع المذنبین او
هب اصحاب رسولك کلیدر
ابو بکر و عمر عثمان علیدر
نجوم اقتدادر جمله اصحاب
ایدرلر آدمی فردوسه رهیاب

صلوة الله ما مر اللیالی
علی خیر البرایا بالتوالی

* سلام الرب مسکی الختام *
* علی الاصحاب والآل الکرام *

❁ ثنای پادشاه دین اسلام ❁

شهنشاه جهان سلطان محمود
فلک‌شان مهرشوکت ظل معبود
فریدون سلطنت خاقان دوران
فلاطون منقبت جمشید عنوان
ملوکك آب رویی افتخاری
جهانك پادشاه کامکاری
درِ والاسنه یوز سوردی افلاك
علوّ قدر وشانن قیلدی ادراك
اولنجه برق تیغی آتش افشان
اولور دوزخنشان دریای عمان
نسیم لطفی ناره اوغراسه گر
شرارین گل دخانن سنبل ایلر
فلك اردو پرنده بارگاهی
گروبون ظفرخواه سپاهی
دلی آیینهٔ عالم‌نما در
جمالی مهرو مهدن روشنا در
شه والاگهر کان عوارف
مفادر آشنا بحر معارف
خطی آب حیات جاودانی
ویر شیخه کمال نوجوانی
یازلدقجه لغات وشعر وانشا
اوقوندقجه علوم وفن املا
اولوب غالب مدام اعدای دینه
آصه شمشیرینی عرش برینه

* ویروب شهزاده‌لر اول شاه یزدان *
* سرپنده اوله مسرور وخندان *

❁ بیان حال ناظم عرض نامه ❁

چه گوید بشنو از عبنیٔ مهجور
ستمدیده بلاکش زار و غمخور
زهجرت شد هزار وصد بهشتاد
مرا در عینتاب افتاد میلاد
بحمد الله یتشدم بیشت ساله
هوسکار اولدی دل علم وکماله
اوقودم اوّلا نظم اللآلی
نیجه موزون لغات اینجو مثالی
هله فنّ لغتده ماهر اولدوم
آنکله عالم اولدم شاعر اولدم
سنه بیك ایکی یوز بش ماه شوال
استانبول اولدی باکه جای اقبال
سخنورلکده قیلدم ذاتم اثبات
گروه شاعرانی ایلدم مات
اولوب برمرشد آگاهه بنده
سلوك ایتدم طریق نقشبنده
بو نظم درمثالی ایتدم انشا
نظیرین گورمشدر چشم دنیا
اولندی باهزار عزّ و تعظیم
حضور پادشاهه عرض وتقدیم
او شاهه مقصدم جلب دعادر
دوام شوکتن حقدن رجادر
زهی منظومهٔ فرخنده انجام
زمان دولتنده بولدی اتمام

* بو اوب تاریخ واسمن بر سحرگاه *
* دیدم نظم الجواهر ای دل آگاه *

* نصیحت کردن ناظم بپورش *

عزیزم یوسفم اوغلوم افندم
ایا فیض خدادن بهره مندم
سکا اقرانکه اولسون نصیحت
قوالق طوت جان ودلدن ایله دقت
اوقو بو نظمی بعد از ختم قرآن
سرا سر از بر ایت ای کان اذعان
قومه فن لغاتی بردم الدن
بناء علمه بدء ایله تملدن
مهارت کسب ایدوب علم وادبده
نظیرك اولمسون فرس وعربده
تتبع قیل کلام اولیایی
نه در فهم ایت مقام اولیایی
فتیل آل آتش عشق خدادن
اوقو دیوان ابن فارضی سن
کتاب مثنوی بی حرز جان ایت
هزار گلشن راز اول فغان ایت
محیط اعظم ودیوان بیدل
اوله حفظکده ای بحر فضائل
بولوب بر مرشد کامل جهانده
چراغ عشقی یاندر بزم جانده
چکوب ال ماسوادن اهل حال اول
طریق عشقده کبر صاحب کمال اول
درونك مهر ومهدن انور اولسون
دلك اسرار عشقه مظهر اولسون

* سنی بن ایتدم اللهه امانت *
* نه لازم غیری عز وجاه ودولت *

* بیان نظم ترتیب کتابست *

لغت علمنده بر منظومه یازدم
بو میدانده معارف طوپی قاپدم
قیلوب یوز التزامات اوزره انشا
یکرمیسی ایدر ترتیبن املا
ایدوب حرف هجاده نظم وترتیب
کتابم اوچ لساندن اولدی ترکیب
باصوب طاش اغریمه یوز قطعه یازدم
هنر ورالك آدین مرمرده قازدم
اون اوج بیته اولوب هر قطعه مرهون
ایکی آخرده کی بیت همایون
بهر بیتی سکز جوهرله پردر
که هر بر قطعه تقریبا یوزردر
بو اوج دیلدن لغات ملتزملر
چچکلرله مزیندر سراسر
لغات تازی کیم یوق التزامی
چکوب خط اوستنه وردم نظامی
کهی تازی کهی بر فرس مصرع
سر هر قطعه به تاج مرصع
پر اسم خدا نام پیمبر
خط العلرده مهر و ماهه بکزر
ایدر اولاری صوك بیتك ای ذات
شمار قطعه و تعداد ابیات
الفده اون طقوز قطعه محرر
اوچر قطعه قوافیء دیگرلر

* اولوب هر صفحه ده بر قطعه مسطور *
* کتابم ایلدم بش جزئه محصور *

یعنی هر بیت سکز وهر مصرع درت
وهر قطعه تقریبا یوز لغاتی مشتملدر
علم
معلوم اوله که باصمه نسخه لرنده لغات
ملتزمات مذکوره لرك سر وپاینه بر
چچك وضع وملتزم اولمیان لغات
عربیه اوزرینه بر خط سیاه کشیده اولنور
اولنمشدر اما قلم ایله استنساخ ایدیله جك
ایسه لغات ملتزمات سرخله تحریر
اولنوب ملتزم اولمیان لغات عربیه
اوزره بر سرخ خط کشیده ایدلمك
لازمدر علم
یعنی اون بر بیتك اولنده اتیان
اولنان حروفات وکلمات عدد قطعه یه
اشارت ومصراع ثانی سنده ایراد
اولنان کلمات عدد ابیاته علامتدر
علم

❊ باندر قطعه ها چل التزامات ❊

دی بسم اللهی اول بول حیاتی
صفات ذاتی بیل حمد وصلوتی
رسولك آل واصحابن ایدوب یاد
درونك نور اوله جان ودلك شاد
شروط دین اسلام اولدی ظاهر
نمازك شرطنی فهم ایله بربر
صفتهای ثبوتیه مرتب
صفات انبیا و چار مذهب
بیل ایمانك شروطن خفظ آیت آنی
هم اجداد نبی شاه زمانی
اولندی اصطلاح مکتب انشا
هجا و سورهٔ قرآن املا
فنونك اصطلاحن دفتر ایله
قرائت صرف و نحوی ازبر ایله
معانی وبیان فهم ایت بدیعن
عروض وقافیه منطق جمیعن
کلوب آداب وحکمت هیئت اوکرن
اوقو اخلاصی تفسیر ایلدم بن
اوقو کل هندسه علم حسابی
طعام ایت طبّه ایله انسابی
طیور وعلم فقهی ایله ازبر
فرائضله بلندی اقربالر
اصول فقهی تعلیم ایله بندن
کیجه کوندز چالشمق ایشته سندن

❊ اوقو علم حدیثی قیل تشرف ❊
❊ سلوك اربابنه لازم تصوف ❊

❊ چهل چیز ست در بیت همایون ❊

شروط جمعه اسماء اولی العزم
قبیل اولاد رسولی بیلکه جزم
مبشر بالجنانی ایله کل یاد
شروط پادشاهی اولدی تعداد
یازادی حرف کلم وآی قرآن
کیم ایتدی جمع و کتب وحفظ فرقان
مدینه مکه ده نازل اولانلر
دخی منسوخ وناسخلر محرر
دخی اصحابدن ارباب تفسیر
امامان دوازده اولدی تحریر
هم آی السجده وقرّاء اصحاب
حروف ذولقه ایله اول صفا یاب
حروف عاطفه معنای مایی
بیل ازواج حبیب کبریایی
شهور قبط واسماء رملدن
نه در بیل منصرف لا منصرف سن
شهور واسب تازی ماه رومی
کتابك مأخذندن آل رسومی
حروف عشت یوقدر فارسیده
حروف چاروری یوردیده
حروف شبه وسال ترك ومنسوخ
یازای سبعهٔ سیاره ای شوخ
بزم مذهبده ای مرد مروت
نبی اوقلمغك شرطی ذکورت

❊ بلندی معنی واو ای شکرفم ❊
❊ شهور فرس اون ایکی قلم هم ❊

❀ بدان تقسیم هشتاد التزامات ❀

همان فرق اوج عدد قطعه سراسر
او فرق اشیا ایله اولدی محرر
بو زاوندوت سوره‌نك اسمیله جانا
یدی قطعه اولندی نظم وانشا
حساب واطعمه وزن وقرائت
ایکیشر قطعه یه ویردی بلاغت
دخی اللی بر ابیات همایون
در چهل ملتزمه کنز مشحون
که بیست وهشت قطعه آخرنده
مرتب هر بری یرلو یرنده
زلدی بشقه صنعتله دکرلر
آنی فهم ایلرار باب هنرلر
اساس نظم اولوب تازی لغاتی
لسان دیکره ویردی ثباتی
اوچی بر یرده جمع اولدی محرر
تقدمده تأخرده برابر
ایدرلر برین تفسیر واعلان
آنی ادراك ایدر صبیان وشبحان
ولی فرس وعرب بعضی محلده
عدد ده بر برندن ززیاده
زیاده لفظ وحشویات ومرهون
اولندی نظممزدن دور وبیرون
اولوب هر قطعه بر طور غزلده
کهروش سویلنور هر بر محلده

✶ اوقوسون مبتدیلر منتهیلر ✶
✶ اولورلر هر بری برفیضه مظهر ✶

فهرست ملتزمات اربعین درون قطعات

فهرست ملتزمات اربعین در ابیات همایون

* نظم الجواهر *

ان بسم الله مفتاح لباب الابتدا

تكرى بنك آديله * بسم الله * وبانام خدا
باشلدق آغاز كرديم وبدأنا اولا
ايزد و * الله * تكرى واردر * موجود * وهست
نفس * وخود كندى طوران پاينده * قائم * اى فنا
نو بكى * حادث * دكلدر لاونى بربك * احد
اسكى ديرن و * قديم * وماندن فالق * بقا
بد اين پروردكار ورب وير بعطى دهد
ياراديجى خالق و يزدان ديلر خواهد يشا
مثلى يوق لاندبى مانند آنى اوراله
اوكه در * حمد * وسپاسيدن حرى لايق سزا
كلدى آمد جاء من مولى ززلر تكريدن
ايلچى پيغمبر رسول كبريادر ابن بوذا
شهر پيغمبر مدينه طيبه و مرحومه در
خان دل آباد كعبه بكه وام القرى
هم چهار اقران ابو بكر و عمر عثمان على
چار يار اولدى بيوكلكده بزركى كبريا
آل * صوى صوب دودمان * اصحاب * ياران دوستان
هب همه جمله رسوله بالنبى وخشوررا
اقرأ وخوان اوقو همواره ودائم هرزمان
بيك هزار الف * وصلوة * ايله درود اولدى دعا
١
اعط هب ده خدارا ويرجناب حق ايچون
جود * ورادى كيم جومردلك بيك ابو جيد شها

١٣ * استعين الله فى منظومتى كل الاوان *
* دمبدم درنامه ام يارى بخواهم از خدا *
* باشلدق بز بوجه آدكله بوراى تكريمز *
* ابتدأنا باسمك السامى فتمم ربنا *

قطعه

بسمله
صفات ذاتيه
حمدله
آل واصحاب
تصليه

قطعة دينية انشأتها بالاقتدا

اوّل * وپيشين اوكدر آكسه سيدر پس ورا
باقى نكرانظر اوبولمشدر * امام * وپيشوا
چون مسلما ندر يكانه كو موحد كن شواول
برلمك توحيد ويك كردن چلب ايل وخدا
باورى * ايمان * اينانمق * صدق * كرچك راستى
بيلمه دانستن * شهادت * دل زبان مذرب شها
طوتمق امساك وكرفتن * صوم * ايله روزه اوروج
خوروكل يى آش شام اخشام طعاميدر عشا
دادن وازلال ويرمك آريدر پاك و * زكوة *
حج * وآمد شد كلوب كتمك اياقدر رجل وپا
پنج وكنج اولدى * صلوة خمسه * يعنى بش نماز
فرض تكرى بويريغى فرموده بار خدا
پاك آرى * طاهر * وضو * دست نماز وآبدست
ديندى مسواكه اراك وجال صودر آب وما
ستر * وپوشيدن كيم اورتمك * نيت * وآهنك وعزم
وقت * وهنكام وزمان و * قبله * وسودر يكا
اولدى * تكبير * وكلان كردن بيوك قيلمق ديمك
افتتاح * آچمق كشادن آچ ديمك افتح كشا
اوقومق خواندن * قرائت * طورمق استادن * قيام
٢
پشت خم كردن * ركوع * اكمك بلى فات ضعف وتا
باره سر در نهادن * سجده * يركز باش قومق
كاه * وحين ووقت اوتورمق * قعده * بنشستن شها
٢٦

* شد دوازده درنماز روز آدينه شروط *
* آلتيسى شرط وجوبى آلتيسى شرط ادا *
* مصر وسلطان وجماعت ظهر وخطبه اذن عام *
* يادارى صحت وحرى نرى وچشم وپا *

شروط ايمان
شروط صلوة
شروط جمعه

* قطعة قد الهم المنان لى انشاءها *

لطف ايدن بخشنده * رحمن * ويركيدر بخشش جدا
عسجد التون زر سجلمش سر سپد هم * مجتبى *
عالم * ودانا بيلندر هم كورن بينا * بصير
حى * درى زنده همار ه حكل آن دائما
سمع * ايشتمكدر شنودن سو يلين كويا * كليم
كوجلودر * قادر * توانا بالكز تنها خسا
هست كردن بدأو * تكوين * اولمش ايجاد ايلمك
ايستمك خواهيدن وخواستن * ارادت * ابتغا
ايرمك آخيدن * بلوغ * اولدى بلوك * امت * كروه
صاقلمق * عصمت * نكه داشتن خرداوصدر نهى
فعل * وزاركك ديمكدر رصاغ * صحيح * وتندرست
عادل * و دادار بى ظلم اولدى اوج كيفر جزا
راه و مذهب يول ديمك طوغرى فر يورهم * امين
سوز كلام و رند كرچك راستكو * صادق * شها
خون و * نعمان * قان ديمك پاينده و * ثابت * طوران
احمد بن * حنبل * ووت كورك ابا شال و عبا
مالك * وشه پادشه اعنى به نسل انس
شافعى * يعنى محمد نجل ادريس اى فتا
يك كوزلدر خوبتر احسن دوكوش جنك وجهاد
فى سبيل الله حق يولنده در راه خدا
٣ جامقام ومسكن اولمشدر بزه مارا لنا
حال * وايسا شمديدر دنيا بو عالم اين سرا

٣٩ * ماتريدى اعتقاد اول بو حنيفه مذهب اول *
* اهل سنت والجماعت اثرينه قيل اقتدا *
* راست روخودراميفكن باچه جبر و قدر *
* دمبدم درراه حق ميباش برخوف ورجا *

بحمد الله

صفات ثبوتيه
پيغمبران حقنده واجب اولان صفات
مذاهب اربعه

* بحمد الله صحيح الاعتقادم مؤمنم حقا *

اينان باوركن * آمن * تكرى به * بالال * وكركررا
رسل * پيغمبران و انبيا در فردوتك تنها
كتاب اولمش * صحيفه * نامه مصحفدر نبى * قرآن
ملكلردر سروشان و * ملائك * چرخ كوك جربا
روان جان * روح اولومدنصكره بعد الموت * وپس ازمرك
ديراتمك زنده كردن * بعث * اودنيا آنجهان * عقبى
قدر * اندازه اولچوبدكتو * شر * خير * ايودرنيك
بلورم دانم اعلم تكريدن ازحق و * من مولى
مزارو * قبر * وكوراولمش * عذاب * اشكنجه درپاهك
تن و * جسمان * كوده جان ديمكدر هواس و * حوبا
قيامت رستخيز و * قارعه * كوندز نهار وروز
شماريدن شمردن صايمه درعدو * حساب * احصا
جهنم كوپريسيدر جينور * جسر السقر * تازى
ترازوسنجه و * ميزان * رفوشه صوج جناح آسا
زموقيلدن * من الشعر * ينجه باريك و * دقيق * اولمش
رميض * وتيزكسكن نسنه در * مخذم * قليج هبا
يكون اولور شود اوچمقده در مينو * فى الجنه
كه * رؤيت * كورمه درديدن دخى ديدار يوز * سيما
اولاء واينهمه بوجمله واقع دو شمش افتاده
٤ اينا ندق يعنى باورديم و آمنا و صدقنا
دلم لسنى زبانم ازبر ايله يادكن احفظ
ن اولدم كنت بودم بيليجى علامه و دانا

٥٢ * تماشا ايلرز ديدارينى اللهك اوچمقده *
* لقاء الرب مولينا نرى فى الجنة المأوى *
* بدانكه از رسولان خدا اين پنج اولو العزمند *
* محمد نوح وابراهيم وموسى حضرت عيسى *

شروط ايمان
اولو العزم من الرسل

* حفظوا فی نظمنا اجداد فخر الانبیا *

قلدی کوزلر * مهین * حق تعالیدر شها
اولدی تکری قولی * عبدالله * وبنده خدا
پیر بودر * شیبه * قرجالق که * عبدالمطلب
اشکننده کسر ایدیجی * هاشم * و دار و سرا
عبد و برده قول شمن بت آیدر جبت و * مناف
عابد و زاهد عبادت ایلیندر پارسا
اوزاجق نسنه دیمك دورك * قصی ابن کلاب
براغاج * مره * درختی وت جفانه هم کب
کعب * اولو قدر شکرف اما * لؤی * خوش نسب
مرورا آکه له والد بدر اولدی بابا
چهره و * غالب * یکندر طاشك آدی * فهر * و منك
مالك * وجم پادشه التون زرو * نضر * و جنا
ابحی قوآس کمانکر لیزم و قوس اولدی یای
سهم و تیر اوق طرفنك آدی * کنانه * هم شفا
اسم تصغیری * خزیمه * حازم اوصلو هوشمند
مدرکه * لاحق ولا شیجی رسنده هم رسا
اسم * الیاس * اولدی مجمه شش سری التون * مضر
اندك ارسمه * نزار * و عرو مرجات و شفا
یاد دیمك پهلو * معد * اولدی اولو نژدو جلیل
٥ اولدی پایا طور بجی * عدنان * ده جد و نیا
همدم و یار و مصاحب عرب و تازی دز عرب
هین * وآسمان قرلای اوکك سما سیدن ثنا

٦٥
* قاسم ابراهیم و عبدالله اولاد النبی *
* فاطمه زینب رقیه ام کلثوم ای فتا *
* یار یار عامر زبیر و طلحه سعد ابن عوف *
* قیلدی بو اون ذاتی جنتله مبشر مصطفی *

عبدالله هم صلی الله تعالی علیه وسلمك وهم بدر لرینك اسمیدر *
اجداد النبی علیه السلام عدنه دك یکرمی عدددر وعدناندن مافوقی مختلف فیهادر *
اولاد رسول

* شاه هفت اقلیم خان محمود منصور اللوا *

مقتدر * کوجلو توانا ارقه در پشت و مطا
شاهد و * برهان * کواه آرتمه در پاکی نقا
پادشه * شلشان و * صیدن * تاجور کشور خدا
معنی قدموسنا سلطانمز یاوند ما
سایه یزدان و * ظل الله * تکری کولکه سی
پادشهلق * سلطنت * خانی کنش هو روزکا
تاجدر * اکلیل * وافسر تخت دیهیم * وسریر
خیمه الید پادشاه اوتاغیدر تازکیا
پایتخت اولدی همایونکاه و * دار السلطنت
حشره دك استانبولی معمور ایده بار خدا
صدر اعظمدر * وکیل السلطنت * هم کاردار
خطه * اقلیم * اولکه فرمودن بیور مقدر * قضا
قائد الاجناد * سرعسکر سپهسالار ایش
رزمکاه و * ملحمه * اردوکه چوق جنك ورسا
سیف * و تیغ اولمش قلج دستور پاشادر * وزیر
ظلم آدی * جور * و ستم آزار اینجتمك اذا
پاره و * برطیل * رشوت یمه لا تأکل مخور
حرم الله * حق حرام ایتدی شفو کرده خدا
مرتم * وهر کش قراول آتلودر * فارس * سوار
٦ راه و * منهج * یول پیاده هرجله * یعنی ییا
وثم وتاز بدن که قوشمق * جیش * واشکردر چری
جیس * وشور بدن قارشمقدر دوکوش جنك و وغا

٧٨
* دشمنانی قیر طاغت آلایلرین ای تکری بمز *
* قهر الکفار شتت شملهم یا ربنا *
* مجتهد صاحب شجاعت عادل وذو رأی وحر *
* بالغ وعاقل مذکر بشود شاه ای فتا *

قال النبی صلی الله علیه وسلم من مات ولم یعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة *
شروط پادشاهی

* رو عکتب پسر من ادب آموز وبیا *

سوزسخن قول ایشیدن اولدی * سمیع * وشنوا
دان بیل اعلم بلیجی یعنی * علیم * ودانا
خواجه استاد و*معلم *اوقومق خواندن*درس
مزبر* وخامه قلم یازمه نوشتن املا
رب یسر * قو لای ایت تکری خدا آسان کن
علم * ودانش دبنلور بیلمکه اوص هوش وحجی
لا تعسر * که چنین ایلمه دشوار مکن
کل فعلی ایشمی هب همه کردار مرا
رب تمم * بتور ای تکری خدایا انجام
لی * باخیر* بنیکی بن ایلکله بکا
اولدی * اضباره * وسپاره ماکی صوپره
کیرخ و* رحله * اوبرتخته که جز قورلراکا
زبرو*فتحه *دراستون اسره*کسره * وزبر
پیش و*ضمه *اوتوری نقطه*نمش *پنده شها
سخت کردن دی بکشدرمکه صلب و* تشدید
کسمه در* جزم * وبریدن بوپرا ینجا وهنا
یازیجی *نامق و*خطاط * ونویسنده دبیر
نامه*مکتوب *بتی اوکه ستودن اثنا
محبره * آمه دویت* کرسف* وکرچه لیقه
٧ نقس * وزاکاب مرکب قره سبزو سودا
زیب*وزینت جبدر رخته وکاغد* قرطاس
سال * وعام وسنه ییلدر ایلر و پیش وورا
٩١

٨٧ * چو چقك مکتبه وبر کیم بلیجیلردن اوله *
* کودکت ده بدبستان که شود از علما *
رست خواهندهٔ دانش زغم ها وهراس
* طالب العلم من الخوف والاحزان نجا *

شد

* شدبدن قطعه معانیٔ حروفت بیدا *

ماجد * ومه اولود رطور یجی * قائم * بابا
بو البشر* پیرسز ندبب دیمك آدم اتا
ارکشی مرد * الف * وبا *قری زن امرأه*تا
اولدی بالست ایله بوبك قزآدی مانس و* ثا
جیم * واشتر دوه در * حاء * قبیه دوده
موی کون کوت قیلی * خا* اوستوره پاکی موسی
قبله و* دال * سمز قاری زن فربه ایمش
لالك و* ذال * ایبك دیك وخروس کال شها
بمه در رسنن و* را* پوست دری * زا* عربی
سین * وطاغ کوه بوجه اولدی رفیع وبالا
شین * وتفاح ایمش الما دخی سیب وشبوا
تشنه و* صاد * صوسز لجه دکز دردریا
ضاد* وپوبك ایبك طار پرید اوچدی دیمك
آج اولان* طا* وکرسنه ممه پستان و* ظا
عین *وخورشید کنش * غین * بولندرغندی
کف کوپوك *فاء *بیون کردن وقاف *اولدی شها
یتشور * کاف * وبسا *لام * قرالتی کالبد
می سیجی * میم *بالق * نون * ایله ماهی جانا
دوه دراشترو * واو * آل دیمه در* ها* وستان
لام الف* طمه دوال ای کبی * یا * حرف ندا
٨ حنك و رفتن یوریمك جلوه بتختر صالنش
قد * وبالابوی آدی اکسه دیمك هیره قفا
١٠٤

زهد ایله ای جانم اکلنجه سی دانش کسب ایت
* حصل العلم ایا راحت روحی بتقا *
* بیلمك پرده لرنده صوج ایله شاد اولمه *
* لاتکن فی عجب الجهل بفسق فرحا *

* درنوی سوره صد وچار ودهست ای شه ما *

پادشهدر * ملك * و جبرو جهاندار وکیا
فاتح * وفاتحه * آچیجی کشاینده شها
مردمان * ناس * کشیلر * فلق * وبام صباح
ویژه * اخلاص * آرتمق طور یلق نابی صفا
آزدی کره شد و * تبت * بدودست آل دیه ر
یاوری کردن و * نصر * اولدی اعانت اما
کافرون * ایله مغان دینه کاورلر دیه در
آتش اود نار و سعیر و سکن و جمه صلا
کوثر * وجوی بهشت اوجغك ارماغیدر
آب صوسال و * ماعون * ومعین آجن وما
قرش والفخن وکسب ایله تصغیری * قریش
دلم وکیجرو * فیل * اولدی ایشك کور وفرا
همزه * قوغجی سخنچین وزمان * عصر * ودمان
فبش کردن دی چوغالتماغه * تکاثر * اعفا
چون قیامت کونیدر * قارعه * ورستاخیز
غبو چاغرمغه دیرلر زعق و صیح و ندا
عادیات * وکهران جغی کهر عادیه آت
دزه ملك لرزش و * زلزال * بلوت ابرو عما
بینه * روشن * آچق * قدر * وتوان قوندر
دوستی سوکی * علق * شرم وحجاب اولدی حیا ٩
طوط و فلخند یموق اولدی قصب بزکر باس
زیق * وشوره بقه قفتان آدی دراعه قبا

١١٧

* آلتی بیك آلتی یوز اون آلتیدر آی قرآن *
* اینجه نین ضکرد بانقان سیوطی املا *
* عند من عد صحیحا کلمات الفرقان *
* اولدی یتمش ی بدبیك درت یوزاوتوز بیدی شها *

بوز اون درت اسماء سور قرآنیه دن فاتحه دن سوره علقه دك بوقطعه ده یکرمی عدد قطعات ترجمه وبیان اولنمشدر *

فیل کلمه سی مقام ترکیده مستعملدر عربیسی صردورنده دلم در *

این

* این قطعه من یاد کن قرآن بخوان صبح ومسا *

قیوم * و پاینده طوران زنکین * غنی * دولتخدا
آلتون پریزه وذهب لطف ایلمك بخشش سخا
انجیرو * تین * انجیرایمش کفتن یارلمق * انشراح
قوشلق * ضحی * وچاشتکاه آیدین ضیا و روشنا
معناده * لیل * وشب کیجه * شمس * آفتاب اولدی کنش
نه فارسی شهرو * بلد * طك * فجر * وبام اولدی شها
پوشیده اورتو * غاشیه * ساره سرادق پرده در
اعلی * وبرترپك یوجه پیش سرا حول فضا
زاورس وزاور زهره و * طارق * کبی طك یلدزی
دزها * بروج * وقلعه لر افلاك کوکلر چرخها
کفتن یارلمق * انشقاق * اولدی یاریق شق وشکاف
صارغی جبیره خسته بند ایب اولدی ناخسته رشا
تطفیف * وکم بیهوده نك معناسی نقصان او لچمه در
چاروکویز اولچك دیمك اردب ومکیال وصا
کفتن یارلمق * انفطار * واکردن ایراز آچمه در
تکویر * وستر وتغطیه پوشیدن اورتمك بحرا
رویش ترش کردو * عبس * معناسی اکشیدی یوزی
بی چشم واعمی کورایمش کورلك دخی کوری عما
اولدی چکیجی کیمسه لر بازندکان و * نازعات
١٠ پیغم * نبأ * یعنی خبر ویرمك ایمش دادن عطا
باشداش همزادولده سود آدیدر شیر و صریف
مص * ومکیدن امه درهم والده مادر انا

١٣٠

* اوج یوز یکرمی اوج بیکه هم التی یوز طقسان بشه *
* ایردی حروفات نوی احسب شعرهای ای فتا *
* قرآنی اول جمع ایدن از بر قیلن کتب ایاین *
* بو بکر صدیق وابی است وعلی المرتضی *

سوره والتیندن سوره نبأ دك بوقطعه ده اون سکز قطعه بیان اولنمشدر *

لده کثر لام وقع دال آخرده ها ایله مهمله وسین باشداش معناسنه در *

* کلام خالقا بالمريض خير دوا *

کبیر * وکث اولوخوبی کوزلك اولدی بها
کریم * ونیك ایود راوتنان خجل وکها
فرشتکان ملکلرکه * مرسلات * اولمش
بمنك غصه اسا * دهر * وکیتی ردنیا
قیامت * آرده یوم النشور و رستا خیز
اذیتك کونیدر روز رنج ویوم عنا
اوروبه یه صارن جامه پیچ و * مدثر
اوآن وذلك * مزملك * ماکی شها
اجنی کوهه و * جن * صرمشق که عشقه ور * نوح
نهان کزلو خنی اولدی اوت نبات وکیا
دینلدی دوشمشه * واقع * فتاده افتاده
قیامتك کونیدر یوم * حاقه * روز جزا
یراعه کلك قلم * نون * دوات خوالسنه
مدین وبنده کوله پادشاه و * ملك * وکیا
شفور کردن و * تحریم * ایمش حرام ایتمك
شهاد وسحت حرام وحلال طلق وشفا
طلاق * ایمش صالی ویرمك هشیدن وهشتن
حلیل وشوهر ایمش ارفری زن و همشی
بیکد کربفریفتن * تغابن * آلداشمق
۱۱ خریدن المه تسلم تناول اخذو وشرا
بداد * و واقعه درجنك کارزارو برزد
قلیج * خشب وحسام وپرندورو هینا
۱٤۳

* نظیره کردن قرآن شدند عاجز تر *
* مشاهر الشعرا و مصالق البلغا *
* زمعجزات جناب محمد عربی *
* خطیب منبر عرفان وافصح الفصحا *

سورهٔ مرسلاتدن
سورهٔ نبا یه دك
بوقطعه ده اون درت
سوره در *

مدثر ومزمل کلمه لری تفعل
بابندن اسم فاعللردر
اصللری متدثر ومتزمل
ایدی بعد الادغام مدثر
ومزمل اولدیلر *

* جمع آیهٔ قرآن لاصد ورشفا *

مقیت * کوجلو توانا یل اولدی باد ورخا
ستایم * احمد * مدح ایلرم چه برخ وسدا
منافقون * ودورویان کیم ایکی یوزلولر
یلان دروغ کبی کذب وزورو فریه شها
عروبه * جمعه * درآذینه هم صبره رد * صف
غریو وبانك زدن درچاعرمه صح ودعا
رون کشند ه طنا یجی اولدی * ممتحنه
صنامه وندکبی اولدی بور ومنی وبلا
دی جمع قبلمغه * حشر * وفراهم آوردن
سپاه وجند چری سنجاغ اولدی موخ ولوا
مجادله * علث و جنك کردن اوغراشمق
نکاب ورزم صواش حرب ومعرکه هیجا
دمر * حدید * وسنه جنك و * واقعه * پرخاش
خصومت ایلمه در دشمنی شقاق و شنا
اسر کیجی که بخشنده مشفق و * رحمن
مه و * قمر * آی ویلدز ستاره * نجم * وسها
طاغ اولدی * طور * کبی کومیل که ذاریه باد
که بادها کیدر * ذاریات * جمعی شها
نشان وایهٔ وتوشمان حفظ و باداز بسر
۲۲ که * قاف * وشمع آلهی کلام بار خدا
پی * وعصب سکر اولدی زهوق یول شرقیج
قویم * وراست که طوغری قدم ایاقدر پا
۱۵٦

* بدان که بیست سور در مدینه نازل شد *
* دوازده است خلافی جزاین بام قری *
* چل وسه محکم وناسخ شش است چل منسوخ *
* شد ۱۵ ست ناسخ و منسوخ نج وبیست شها *

بوقطعه ده سورهٔ
منافقوندن سورهٔ
قافه دك اون درت
سوره در *

سورهٔ مدنی بالاتفاق یکرمی
سوره و مختلف فیها
اولان اون ایکی سوردر
وباقیسی مکیدر اتقان
السیوطی *

* انتسب مأدبة الله فكن من ادبا *

طونجی * قابض * وکبیراقرا کوتار ودجبا
موم و * مصباح * وچراغ آیدین ایمش تاب و سنا
حجره وسوی طرف جمعده سوها * حجرات
آچمه در * فتح * وکشادن فیود رترعه شها
مدح اولان کیمسه ستوده و * محمد * محمود
سون اوکمك نسب ومدح ومدیح واطرا
ریکهای کرو * احقاف * ایمش اکری قوملر
کرد توزدر رهج و نقع و غبار وخرشا
جاثیه * زن که نشیننده بزانو یعنی
دیزی اوزره اوتوران عورته دیرلر جانا
هم تتون دودو * دخان * زخرف وزر آلتون ایمش
خانه ربع اودانشق اولدی کاج و * شوری
اولدی واکرده شد و * فصلت * آچق قیلنان
باورنده اینانی * مؤمن * وهرف اوکه ستا
چون کروهان و * زمر * جمعی بلوك زمره کروه
صاد * ومس یعنی باقردر غرب آلتون زرسا
برزمین ارض سروشان ملکلر * صافات
آسمان کوك آدی صافوره و برقع خضرا
آ اولو آدم وای مرد بزرك و * یسن
١٣ قال قاموس دیدی کفت چنین بویله کذا
بوه * ایله کوف اوکی طرموق ایله موشك پره سه
سقط * وکنك اولدی قنت بایقوش ایمش خنج وصدی

١٦٩ * اهل تفسیر زاصحاب نبی ده عدند *
* چار یارست که بودند بدولت خلفا *
* ابن مسعود و بعباس وابی بن کعب *
* واد الثابت زید بن زبیر و موسی *

* زیب رخسارهٔ قرآن بود خوب صدا *

یارادن * فاطر * ویزدان خورش یکی فدا
صالح * وینك ایو لذت آدیدر طعم وخوا
نسه بلقیس * سبأ * مملکتی بلقیسك
بلوك * احزاب * وکروهان اووه دردشت وفضا
سر نهادن بزمین * سجده * یره باش قویمق
برحکیمك آدی * لقمان * بجشکی اما
بر بلوك آدم آدی * روم * کروهی مردم
عنکبوت * ومنه موله اورمجك دیوپا
هم فسان قصه مثل جمعی فسانها و * قصص
نمل * ومور اولدی قرنجه قیه صخر و خارا
شاعره مفلق وخندیذ و وسخنسنج دینور
شعرا * جمعی طلاقتلو فصیح وشیوا
فرق و * فرقان * وجداکردن ایمش آیرمق
تابش آیدنلق ایمش * نور * وسپیداق زهرا
مؤمنون * مسلم اولانلر که یکانه کوبان
حج * وقصد ایلمك آهنك اوت آری و بلی
دیندی پیغمبر اولان ذاته نبی ودل خاك
انبیا * جمعی کلور ای کشی * طه * مردا
پارسا صالحه * مریم * مغرد * کهف * وتهال
١٤ جوش وشب در کیجه کتمك شب رفتن * اسرا
جای * ومسکن یرآدیدر آری * نحل * وبرموز
قنبل * وبرده کوله * حجر * وقوجاق برجانا
١٨٢

* آن اماما ن دوازده که حسین و جعفر *
* دو حسن چار علی وسه محمد موسی *
* همکی کان علوم اهل حدیث وتفسیر *
* نور چشم فرق ناجیه فخر شرفا *

بوجه در شاخ وعالی و* علی * وبالا
مشتلق مژدکی وبشر وبشارت * بشری
سوکلی دوست و* خلیل * آزرایله صاعقه برق
کولك سسی تندرو * رعد * اولدی بلوت ابرو طحا
متحسر کشی حسرتکش و * یوسف * لهفان
قاوآدی * هود * وحروفا طسه وقم وتاسا
هف وطریخ وسمك جری بالفدر ماهی
دیدیلر * یونسه * ذوالنون کبی شیمخدا
بازکشتن زکنه * توبه * پشیمان اولمق
صوچ کناه ولم اولدی چوق ایمش جم وبسا
ویرکی بخشش هبه وچائزه ونول ونفل
که بونك جمعیدر * انفال * کبی بخششها
ریك بالا بوجه قوم عرف که جمعی * اعراف
درت اباقلو اولان * انعام * وستوران شها
سفره در * مائده * شیدان یمك اکل وخوردن
قاریدر امر أه زن جمعی زنان اوله * نسا
شن دیمك عامر ومعمور ایله * عمران * آباد
جایکاه اولدی وطن منزل ومثوی مأوی
بقره * سهر اوکوز ترلوه یولدر لهجم
15 سوره * ومنزله قوناق یری مهما نسرا
باد * وبیکانه غریب اولدی اوزاق دورو شطیر
قاصد * وساقب ونزدیك بقندر جانا

١٩٥

* درنی شدهکی چارده آی السجده *
* سجده آیتلری قرآنده هب اون درت شها *
* ان تجسس فتجد کرتو بجویی یابی *
* نکس الامر بفرمان فروکن سررا *

وهاب * وبخشنده وبرن اجرت دیمك مزدو کرا
سید * بزرك اولدی اولو خلق آفریده * وورا
خواندن * قرائت * اوقومق * مصحف * نبی قرأن ایمش
تجوید * وبه کردن آبوایتمك آجق مکشوف ووا
قراء سبعه * هفت پیر اولدی یدی قرا آدی
کون عین وخور آی بدر ومه جمعی * بدور * وماهها
راوی * ییکو نقل ایدن * تلمیذ * ومیلاوه شکرد
خواننده * قاری * اوقویان تالاج سس صوت ورنا
خسران زیان یعنی ضرر آصیلو * نافع * سودمند
قالون * ونیك اولدی ایو ورش وسپید آق ای فتا
پور * ابن * اوغول چوق پر * کثیر * اولدی کوله * قنبل بلون
بزی * قماشجی کاله ورآلمق ستادن اشترا
بدری که برمقری * ابو عمرو * ونهادو طبع و* سوس
دوری * ویك بردر دیمك نکری آله اولدی خدا
آبادو * عامر * شن دیمك رادی جومردلکدر * هشام
برقوم * ذکوان * دوده سیچمك کزیدن اجتبا
عاصم * نکهبان صاقلین * شعبه * وفاخ اولدی بوداق
زنبیل زنبر * حفص * ایمش جور چوب که خاشاك وعثا
براوت کیاهی * حمزه * در اولدی پسر اوغول * خلف
16 خلاد * وپا باچوق طوران سرمد همیشه دائما
بد * اولمه درمردن کبی اوریم * کسائی * جامه ام
زاروانین اکلیجی هم * لیث * وشیر ارسلان شها

٢٠٨

* خواهی خزینه دارئی ایزد نوی راباد کن *
* فی کل حین یا فتی رتل ککلاما منزلا *
* تالینك ایلر جوغنه قرآن شکسز لعنتی *
* فرقان نفرین میکندبی شبهه بس خواننده را *

* استادرا خدمت بکن درفن تجوید ای فتا *

کلمك مجیء وآمدن * باقی * همار ره دائما
ایلچی * رسول * وباخ ایمش بیرفتن او یمق اقتفا
لا تو دل اولمشدر * لسان * حلق * وکلو یعنی بوغاز
آغزدیمکدر * فم * دهان دیش * سن * ودندان ای فتا
علیا * زورتك بوجه * سفلی * فروترضدیدر
اوك دیش * ثنیه * یشك ایمش جمعی * ثنایا * یشکها
دل وجیدر نوك زبان * ذولق * دوداقدر لب شفه
پوشیدن * طباق * اورتمه درفیشدر زمستان وشتا
هم * روم * وجستن ایستمك صوصمق ایمش * سکت * وخموش
قوقلمه بویانیدن و * اشمام * جز بشفه سوا
اخفا * نهفتن کزلمك واکردن * اظهار * آچمه‌در
ادغام * وهشتن قویمه‌در انجام صوکدرانتها
سختی و * شدت * قایلق زمی ورخوه * ضدیدر
آواز پنهان * همس * ایمش کزلوسس آج بین کشا
مد * وکشیدن چکمه‌در اکسلتمه * قصر * وکاستن
طورد ورمه پایانیدن و * وقف * اولدی پایان صوك ءدا
خم کردن اکمك نازیسی حنی و * اماله * حفص ایمش
قطع * وبریدن کسمه‌در ابیض قیلجدر روهنا
ترقیق * اینجلتمك تنك کردن * صفیر * آوازسس
١٧ دوندرمه کردانیدن و * اقلاب * قاتدر کفل ولا
وای * اف اوف باش اغریسی اولدی صداع ودردسر
کار * امر ایشدر اغلق معناسیدر زوزه بکا
٢٢١

* موسی ابو الدرداابی مسعود وزیدو چار یار *
* قراء اصحاب کزین اینه ذوات پروفا *
* ماقلته فی نظمنا احفظ علی وجه الاصح *
* شش بود حرف ذولقه باجیم ورانون میم وفا *

قراء اصحاب
حروف ذولقه

* قطعة فی الصرف کانت جوهرا *

حی * دیری مرت اولدی سس صوت واوا
ر * ابونبك انکبن بالدر جنا
بعمزه صرف * وتصریف * وارادە
اولدی ورکشتن که دوندرمك شها
کام هم * مقصود * و * مطلوب * ومرام
ساختن یاپمق * بنا * وابتنا
آلتیدرشش سته یعنی * حرف * حلق
همزه حا وخا وعین وغین وها
کوده درتن جثه صاغ * سالم * درست
علت * ودرد آغری ام درمان دوا
کستر ابسط یای دوشك پستر * مثال
بوش تهی * اجوف * مضاعف * قاندە تا
مختلط شی درهم آمیزه * لفیف
متصل پیوسته * مقرون * ای فتا
اکسك آرتق کم فزون * ناقص * مزید
آبریدر مهجورو * مفروق وجدا
ضرب اولنمش نسنه * مهموز * وزده
سنك طاش فهقارو وفهقرو حصا
اولدی کتدی مات راح ومردورفت
١٨ وای بروی ویله بازق ادکا
وحد * وحدث یك شدن براولمەدر
لرد * وسپریس اولدی میدان وقضا
٢٣٤

* سوخت مارا آتش عشق ای جوان *
* احرقتنا یافتی نار الهوی *
* کرد عشقم مبتلادر کودکی *
* ابتلانی الحب فی وقت الصبا *

* وصل الطالب بالنحو علو ما شئ *

ابد * ودائم وهمواره یکا سوی وعرا
سودیجی * سائق * ورانده اوزاق دور و نوا
نحو * قصد ایلمك آهنك * خبر * نبی وپیام
اوص خرد * لب * دی آید نلغه فر * ضوء * وضیا
اسم * ونام آدقراك * حرف * وكران * فعل * ایش كار
سوز * كلام * وسخن اولمش پاره * كلم * وكیفا
آچمه واكردن * واعراب * سس آوازو * ندا
صله * پیوستن اولاشمق نه اوشی آنچه و * ما
چکمه در * جرّ وکشش * نصب * ونشاندن دیکمك
رفع * قالدرمه فراختن یوجه سانك بالا
دل * ضمیر * اولدی کوکل * معرفه * دانش بیلمك
مستتر * كبی نهان کزلو آجق * بارز * ووا
بوی آنكله * به * بن * انا * من * انت * توسن
سزشما * انتم * البنا * بزه ما را وبما
واو * با * تا * دخی * لام * اولدی یمین وسوكند
درده فی * عن * من * وازدن دخی براوزره * علی
تاو * حتی * والی * دك وش و * كاف * اولدی كبی
رب * بس چوق دیمك اولدی نه ایچون * كیمه * چرا
مذ * ایله * منذ * وازانكاه اوزماندن دیمه در
١٩ غیر سیدر جزو * حاشا * وخلا * داخی * عدا
طی * ایمش دورمه نوردن كیمی جامه و ثوب
رزم * وهیجاء دوكوش * لبس * دكلدرنه ونا
٢٤٧

* احرف عاطفـه ده بودنخستینش واو *
* ثم حتی بل وفا لكن ام اولا اِمّا *
* مصدر وناقیه وزائده شرط استفهام *
* صفت ومعرف ونكره وموصوله كه ما *

اعراب *
ضمایر *
حروف جاره *
حروف عاطفه *
معانیٔ ما *

* شها علم معانی روح شدد یكر فنون قالب *

ورن * معطی * دهنده فارسی وایادیلك مطلب
اوكولشدر ستوده و * محمد * غاش عاشق صب
معانی * قصد اولانلر خواسته ها كام ومرام ایستك
هویدا كردن و * تلخیص * شرح یتمك همه كل هب
كار اولدی كاغ و * حاشیه * تیلا * عصام ایدر
اوزون نسنه دراز * اطول * بو دور آدم غك وهنقب
مسالك * راهها یوللر ذهاب وسردمه كیتمك
قلاوزلر * هوادی * رهنمایان یولره ومشعب
غرابت * دوری اوزاقلق یالیكز * مفرد * وتنها
تنافر * هم رمیدن اوركمه قیرآت جرمه واشهب
آیرمق * فصل وپشمیدن كه ضدی * وصل * وپیوستن
اكلمك * عطف * وپیسودن بریدن كسمك اولمش جب
سوزی چوق سویلمك پركفتن * اطناب * عكسیدر * ایجاز
وابرلك * مساوات * ویكونی * صدق * كرچك زب
طار ایتمك تنك كردن * حصر * وقصر * آكسلتمه كم كردن
كلوب كیتمك * تردد * آمدوشدیی سكر عصلب
خبر پیغم * حدیث * انشاء * وافریدن یراتمقدر
بیورمق * حكم * وفرمودن دخی شخیم سوكك سب
طلب * خواهشدر ایستك دور كردن * نفی * اوزاق ایتمك
٢٠ تمنی * آرزو كردن در اومق اسب آت سلهب
بدید * آشكاره هكیه بستن باغلق * تعلیق
درون * وداخل اولدی ایچرو نافه كوبك منقب
٢٦٠

* خدامر صاحب لطفست ازخواهش مشونومید *
* فان الرب ذو فضل فلا تیئس من المطلب *
* اوكوت لاقردیسن كوش ایله اعراض ایتمه حق سوزدن *
* حدیث النصح فاسمع عن كلام الحق لاترغب *

مسالك علم معانیده هوادی بونلردر شرحیدر كه مصنف شرح ایتمشدر *

* قطعه در علم بیانست اصطلاحاتش عجیب *

چون * بیان * شنو افصاحدر خصم خویش و * قریب
سومه دریازی * علاقه * یار ایمش دوست و * حبیب
بوللنان * مرسل * فرستاده * مجاز * راه یول
خود * حقیقت * کندی عاقل کیمسه فرهخته لبیب
بند کردن * عقد * بو بون باغی ایلك رشته خیط
اینجودر کوهر * فریده * صچرامق جستن وثیب
خواهش وهوا * عرض * ایستك بلوك قسم * وگروه
لختها * ارکان جزلر پای ایمش بهره نصیب
بکزمك * شبه * و * شبه * ماندن دخی یوز * وجه * وروی
کاف * ونك تشبیه اداتیدر بزك هم زین وزیب
برشی بکزتمه مانابدن و * تشبیه * ایمش
پروریدن بسلمك * ترشیح * قول بنده ربیب
همسر وشوهر قاری قوجه * قرینه * زوج ایمش
قوی ویرلش * مطلقه * هشته قویی چاه وقلیب
دیندی * ملفوف * ونوردیده دورولش نسنه یه
آیری * مفروق * وجدا اولدی قتی سخت وصلیب
راست کردن طوغری قیلاق * تسویه * تقویم ایمش
سویلمك کفتن * کنایه * آلدامق غبن وفریب
زشتن و * تجرید * صویمق کزاودر * مضمر * نهان
٢١ باغلودر بسته * مقید * هم فلج تیغ وخشیب
الك * دیمکدر کار وازرع امق صو ویر آب ده
جرع * ونوشیدن کیم ایچمك سود آدی شیر وحلیب
٢٧٣

* دکلسه بابا نصحنی جاندن اوغول سن عالم اول *
* ای پسر از جان شنو پند پدر راشو ادیب *
* یوسف مصرهنر جان عزیز ای نور چشم *
* از سوی والد حسیبی وز سوی مادر نسیب *

* لغاتنادر رفاکتنوا اعداء ذهب *

بدیع * وخبك طولم بالدر انکبین وضرب
رحیم * اسرکیجی مهربان صوصوب وریب
بری برهنه مخالف * تضاد * وچرب وخشك
اجاج آب صواولمش یالك زبانه لهب
فرود آمدن * الملم و * حل ایمش قونمق
شمردن * عقد * وحساب اولدی صاف ناب وهذب
مشاکله * و * جناس * اولدی بکزمك ماندن
که بخش کردن و * تقسیم * بولك ای پرادب
دوشمك اولدی * مراعات * وفکر وشولیدن
نظیر * وچون کبی چسبانزالیق وانسب
طاعنه * نشر * و پراکندن اینجودر کوهر
که دورمه * لف * ونوردن اوزم فرسك وعنب
کوکس آدی بر و * صدر * وسرون و * عجز * اوجه‌در
که * رد * وبدکنودر بهتر ایورك اطیب
دینلدی کزلکه * توریه * نهان کردن
شمردن کم و * ایهام * صایمق اکسك هب
ثناو * مدح * وستاصدی * ذم * وبدکفتن
لطیفه * هزل * ایله‌لاغ اولدی سوکه فربه وسب
نجا ونشنشده و * سلخ * صویمه درزشتن
٢٢ ادیم و پوست دریدر دوه شتر ذعلب
بطیء * تنبل وهوشا خر وحمار اشك
فرو * حضیض اشاغی اولدی یول ره وخبدب
٢٨٦

* نه ابسته جمله زوجات طاهرات رسول *
* بجو شفاعت ایشان یاد کن بادب *
* خدیجه عایشه ام حبیبه وسلمه *
* صفیه سوده و میمونه حفصه وزینب *

ازواج رسول

* هذه میزان شعر فاحفظوا فیها اللغات *

باران یزدان * مبدئ * اووه در دشت وفلات
اوله شان پیوسته * واصل * غبو چاغرمق ثهات
سو * عروض اولدی بکا اورمق دیمك ضرب * وزدن
ابتدا * آغاز اول برکوکس * صدر * ای نیك ذات
بیت * وخانه اوقیوقا نادی * مصرع نیم در
دائره * ایرال چوره طورمق استادن ثبات
شرعب وسبحان * طویل * آسا * مدید اوزون دراز
یالکز تنها * بسیط * ودختران قزلر بنات
کوك کرزمان و فلکـدر رعدو تندورو * هزج
هم * رمل * باران یغموراوت کیه عشب ونبات
درداشتر هم * رجز * یعنی دوه اغر بسـدر
وافر * و کامل * تمام واسپری لاطاق فات
چون شتابانددرچابوق عاجل * سریع * ومنسرح
هم سبك یینی * خفیف * او یقوآدی خواب وسبات
دیندی ماننده * مضارع * بکر یبجی نسنه یه
قوپمش انکیزیده‌و * مجتث * فروه کورك وات
آن سخن کو بی رویه کفته مبشد * مقتضب *
بالبداهه سویلنن سوز زندکی صاغلق حیات
هم * تقارب * بودن نزدیك یابکـدیکری
۲۳ کیم یقین اولمق بری بیرینه طرف وتومن آت
پاك * ومخموم آری زاکاب ومرکبـدر مداد
سطر * بازمقدر نوشتن حقه خوالسته دوات
۲۹۹

* کفتم ازآب بقا شیر بنتراین ابیات را *
* قلت احلی هذه الابیات من ماء الحیات *
* شدز اوزان رمل این قطعه درفن عروض *
* فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات *

* غلغله انداز شد این قطعه ام در شش جهات *

اسـدر صاحب * خدا * قورتولمه وارستن نجات
آشکار آچق * مبین * وتنزدن صوصمق صمات
یا درنکین و * غزل * قسم من الاشعار ایش
اولدی پصدرمه * قصیده * کالك صوآب و فرات
خیمه * و پروه چادر اوادی قازق میخ و * وتد
ایپ * سبب * تیلا بریدن کسمه * تقطیع * وبتات
خین * قاصمق جامـد دوختن از برای کونهی
وقص * ذیم وذین وشین وعیب وننك ای نیك ذات
دبندی لاغر کردن و * اضمار * آز قلمقه
طی * دورمکدر نوردیدن زبون ضامر لکات
قبض * المقدرستادن باغ دیمکدر * عقد * وبند
عصب * و بستن باغلمق اولدی دوه اشتر کهات
کف * هبك ال آیه سی کتمك دیمك رفتن * زحاف
خسته لکدر رنجه * علت * مردن اولمکدر وفات
آتمه حذف * انداختن اکسلتمه * قصر * وکاستن
قطع * و * حذ * کسمك بریدندر قبون قرقیر وشات
آچمه‌در * کشف وکشادن * قطف صالقم خوشه‌در
بازداشتن * وقف * منع ایتمك یتق نقض ویبات
هم برون کسمك دیمك بینی بریدن * سلم * و * خرم
۲٤ چون کسلك اولدی بیریده شدن هم انبلات
چاك * ومشقوق اولدی برتق خلف وپس معناسی آرد
پیش * وقدام اوك دیمکدر هر طرف سوها جهات
۳۱۲

* یك بیك نام شهور قبطیان را یاد کن *
* ای مه اوج بها وی مهر ممدوح الصفات *
* توت وبابه وهتور وکیهك امشیر وابیب *
* بونه مسری طوبه وبرموده بشنس برمهات *

* لايقست ابن كهرم كر بنويسد ياقوت *

سوبجى دوست و * ودود * ارسلان ايمش شير وهروت
چون بيان * ظاهر و پيدا اوو ه دشته وسبروت
بادشه شاه كيا زند و امام و سلطان
هم بزركى اولولق مجدو سبادت جبروت
يوم اثنين ودو شنبه بازار ايرته سى كونى
فرق وسرباش تراشيده يولمش مسبوت
استخوان عظم كمك سنك وحجر جندله طاش
معنئ خرده شده اولدى اوفانمش مفتوت
لحم وكوشت ات ارز ورز وسپيد پوست پرنج
قاينادى فاربجوشيد قزان ديك و نفوت
سرج ايرزين قاشى قبقب و پسكوهه ايمش
آونجيرو حنش تركى باغى سمط وسموت
حرمل وحرف اوزرلك كه سپندين ونوند
ذوقودر رابحه بو زپرموكبون سنوت
كشت كندم زرع الحنطة بغداى اكدى
زرع اكين كشت دينور بتمشه رسته منبوت
كونبدر رشك وحسد بلكه كنو اقبح بدتر
خلق خوشبه اوكولمش بسنوده منعوت
باريلدر حقب وحجه وحول و حطمه
٣٥ اولدى هنكام كبى وقت معين موقوت
حيز * وجاى مكان جبهه وپيشانى آلن
كشه * فرخال كه صاچدر دلى شيدا مبهوت
٣٢٥

* ذاب من نار هوى جنة صب كنضار *
* قد بكا القلب وفي العين دم كالياقوت *
* كرد آن شوخ را دردم وصلت مدهوش *
* حين وصلته او دلبرني ايلدي مبهوت *

* من هجا الناس واو قافية وهو خبيث *

پادشه * والى * وياوند يكت مرد وملبث
بالغ * وينك ايو اولمش كنودر كست وخبيث
معنئ * قافيه * و ردف * اويوجى پيروايمش
هم * روى * ايربلوت يغمور آدى كاخه قعبث
باغلودر بسته * مقيد * باغ آدى * قيد * وبند
مطلقه * قوى وپربان هشته دمر آهن انيث
هم تلاويدن وبيرون شدن چيقمه * خروج
وصل * وپيوستن اولاشدرمغه دى چوق پر اثيث
صه مكوسويله سرداش * دخيل * وهمراز
باپمه * تأسيس * ابله ساختن دخى سرراز وبجيث
صايد ردهم ايله تاه آرتغه دى بيش و * مزيد
سه يكى اوچده براولدى ثلث وثلث وثليث
سيركردن كه طويورمق ديمك * اشباع * اهجا
كسمه بريدن و * حذ * اتمك آدى نان وغليث
همى و * مجرى * سيلان آقمه تراويدن ايمش
رس * وچاه اولدى قيو اسكى ديمك كهنه ريث
دى قوى قيلغه * اقواء * وكياخن كردن
اشتر وناقه * سناد * اوت آدى فافير ولبيث
وهص و * ايطاء وخكانيدن ايمش باصدرمق
اكه كزكردن و * اكفا يكيدر تازه حديث
٣٦ كبد * وپوت اولدى جكر او بكن آديدر ربه شش
حشل * وبد اولدى كنو قان آديدر خون ونفيث
٣٣٨

* پير با مال كر ايسه حريص وناكس *
* عد مل مال الى المال دنى وخبث *
* هر زمانده بنم ايچون مددداى دادرسم *
* يا غياثي لي في كل اوان تغويث *

قطعه‌ها يش از حروف باء تا با شد ثلاث

عدل ايديجى دادكر *مقسط *اولو نژد وملاث
غالب *وچيره يكين چابوق شتابان ودلاث
شثمك آماسيدن ودبو وخدور و انتفاخ
جيفه اش مردار كرشيدن طاغلق انفراث
عقده وانشوطه اولمشدر دوكم غلج وكره
پيچ بوكام فر ويچيدن طولاشمق التباث
نرذكر اركك ديمكدر جمعى ذكران ونران
لاس واثى اولدى ديشى جمعى لاسان واناث
ناشتابى آجلق اولدى لعوه وجوع وسغب
هم صوسزلق تشنه كى بى آبى وغمر ولهاث
اودمراره زهره قورقودن من الخوف ازهراس
قوپمه دربركنده بودن انجعاف وانقعاث
ارمغان تحفه هديه بركذار وسوزبان
هم فرستادن كبى كوندرمه بعث وانبعاث
دوشمه درغلتيدن وكب وسقوط واندلاص
قوشمه درتازيدن وهذها ذوجز وانتفاث
خشك بودن قورمق يبس وجفاف وانباس
اولدى تربودن ياش اولمق ابتلال وانمباث
ننك بردن عارلمق غيرت وغارو غبار
٢٧ هم قايرمق اولدى واخيدن مبالات اكتراث
كزآدى سوفارو فقوه ياى كمان ومطعمه
نافر *وپرتابه اوق كندن قوپارمق افتشاث
٣٥١

مال واو يوقدر بزم چون دخى انده يوق متاع
ما لنا مال ولا دار ولا فيها اثاث
اعجزتنى فرقة قيلدى بنى عاجز فراق
كن مددای دادرس مارا اغثنا باغياث

هذه*

هذه القطعة من والد طبعى موروث

هرزمان دائم *وهردم قتى سخت وكنبوث
صدق *وهول اولدى صحيح ارسلان ايمش شير وضبوث
زفت ششمان ابخ ابنه دهنده دعبوث
اولدى انباق ودراره كدى كشمخان دبوث
اولدى جاموس وكلك صوصغرى بزكچى معز
باغلبدر چرب وسمن لاغرارقدر طرموث
حنزه ومفد وتمصص بمكيدن امك
ضرع وپستان ممه اشتزدوه درحق وتلوث
شمن وبت طابلان صورت منحوسه دينور
لات وعزا ومنات ووثن وزون ويغوث
نسل وشير سود اولدى ممه ثدى وپستان
طفل ايله كاك چوجقدر طابه مازبه رغوث
بقه وش سبورى سنك پشه سپش بت حكه
سركه رشك وصوابه هم پره كبك وبرغوث
كاف سرباش يار يغى فاسره وخارصه در
كافتن يارمق ايمش فتق وخشف دمغ وفروث
شير ارسلان غضنفر هسد وغادى ليث
عنبس وهبصم وزنبر هرس وصمة وعيوث
درشواز درقپودن كه برديمه ادخل من باب
٢٨ صرح ودركوشك آدى اوج قات سه تاه ومثلوث
كاژ *واحول شاشيدر اكمه ونابينا كور
كم شد *وقل آزاولدى پرايمش چوق خنحوث
٦٤ د

يا بنى اجتهد العلم بفقر وصلاح
والبس الخرقة فى الدهر وكل من مغلوث
علم وعرفان بابا كدن سا كه ميراث اولماز
نشود ازپدرت دانش وعرفان موروث

* از بحور نامه شد این قطعهٔ دلجو خلیج *

طشره در بیرون وخارج اندرون و *باطن* بج
خو بترك كوچك *احسن* لست دلبردر بهیج
سو ياكدر *منطق* وگفتن چاغرمق سلق وبانك
پاكلك * تهذیب * وپاكیدن قوقو بوی واریج
اكلق فهمیدن و * ادراك * شك ظن و كمان
حكم * بوبرلق كه فرمان يانمه درسوزش وهیج
راست كردن همدخی * تصدیق * ایش كرچكلمك
فكروشولیدن * تصور * بد كتواولدی سمج
تازتاری داخی * جزئی * شركتی ممنوع اولان
ضدیدر * كلی * همه یوق ایشی بی همتانسیج
فصل * وپشمیدن آیرمق * جنس * وكونه دورلودر
هم * بعید * ودوراوزاق بر پرآدی جابی وسیج
عامه * و جمله همه هب * خاصه در * عكسی آنك
بوبربلان * محكوم * وفرموده آچقدروا فریج
حد * قدم معناسی صوك اولمش اثر * رسم * ونهاد
تام * تكمیل اسپری لاشیٔ ایله ناچیز هیج
ناقص * وكم یعنی اكسك ترس * عكس * وبازكون
امر ترغرز و * قضیه * مثل مانند وشریج
متصل * پیوسته یا ناشمشدر آرغج لجمه پود
۲۹ منفصل * واخیده آیراش ارش تار ونسیج
كبز * وجرفاس اولدی قالن اینجه در بارك دقیق
شعبه * ز بوداق درخت نبزه قارغیدر ونیج
۳۷۷

* روی یارم آفتابست و فرش خوبیٔ لست *
* وجه محبوبی ذكاء نورها حسن بهیج *
* شد روان ازمردم آفتاد كان چون سیل اشك *
* قد جری من مقلة العشاق دمع كالثجیج *

بكیه بل مقام تركیبه مستعملدر

زبحر

* زبحر دل در ناياب كرده ام اخراج *

دی * نور * وروشنی آید نلغه قرآی ماج
صریم وشب كیجه اولمش شماله موم * سراج
ترپوه چیپرو راه و لكاش وزاوه یول
صراط و لاحب ودعبوب ومنهج ومنهاج
چراغدان ولكن شمعدان ایمش مشكاة
عكاب ودود تتون اولدی ایس دوده سناج
یكاق عذار ورخ امادل و فواد كوكل
وذیله كوزكودر آینه صرچه شیشه زجاج
عقبقه پرتوه اوق كرپك اولدی هدب ومژه
روان ومهجه كه جاندر هدف نشان آماج
ولید وكال چوجوق زاچه اوخسه نفسا
قبول و قابله اولدی ابه قری بازاج
درونه منده فه یایدر مدقه چك طوقق
كرش وترزه و نداف و پنبه زن حلاج
كلنك وديك خروس عترفان ابو یقظان
كه ما كیان طاوق اولدی دجاجه جمعی دجاج
قبق كدو ایله دبا خیار شبین قثا
به وسفرجل وایوا دیلم شربده و قباج
بلند بوجه شمیم و هدف دخی زاغ
۳۰ بهو و خانه دراو پایه نردبان معراج
حبك * وناكس ایمش جمری ساقل الحق پست
فقیر * وعائل وبیزر ارق نزار ورجاج
۳۹۰

* خدای من تو توانكر كه داست چاكرکت *
* غنیّ انت الهی عبیدك المحتاج *
* نكاه دار سنا تبول راز قحط وغلا *
* رسولك عشقنه یارب ایئه قوللرك آج *

* مطلع النظم لكم مطالع صبح ابلج *

یاردر دوست و * ولی * دائم و همواره ابج
پادشه شاه و * خلیفه * کوله برده برد ج
ریس وآلش یوریمك نهض وقنودن طورمق
طوغریدر هول وسدید اکری کبوس ومعوج
زمل قوم ریك یغن کومه وتوده اولمش
دوه جمازه هیون محفه کجابه هودج
مشك وکاوه دینلور مسکه لطیم وقندید
شاهبوی عنبروابلیم قوقوبوی وارج
سند وتنبه دایق نخله عصا عکازه
یغت و پیرو یفندر قوجه علفوف وغنج
رقص وعزف اویمه در باختن وفرخیدن
لعب وبازیچه اویوندر خوره پنجه فنزج
ثامدو ز بچه اوغلق قوزیدر سخله بره
باوری حسکل بچه کوساله بوزاغو بخرج
ید یکی هفتدرر سبعۀ سیاره ایمش
کهکشاندر صمان اوغریسی مجره وسرج
بوبی جمع قوس جیاندر شبث وپرپایه
زهرو لب آغو یلان مارو رقاش وعوهج
ضغن وحقد او یکه دیمك فارسیسی کینه وکین
٣١ غرش وتندی که دارلق غضب وحردوزج
کوه * وهذلول که طاغ صرب عسیر ود شوار
تاب * ومحتدر اذا طاغ یولی درغاله وفج
٤٠٣

* فرقة الصب وصال ترح الهجر فرح *
* الم العشق سرور حرج الحب فرج *
* باش خشنود بفرمان خدا بنده مكن *
* تكرینك امرینه راضی اوله کورایمه لج *

قطعه

ودج معرب برده در
کوله وقول معناسنه
منه

* قطعة كالشمس فی افلاك ابحاث تلوح *

قالدران بر دارو * رافع * هم بلوث ابرو دلوح
پك یوجه * اعلی * وبالا ترکنش خورشید ویوح
اوصلواق فرهنك ادب * آدب ایمش جمعی بونك
فکر و اندیشه * نظر * خوبی کوزللکدر ملوح
صورمه در پرسیدن و پژهیدن * وبحث * وسئوال
کونده لك روزی * وظیفه * بللودر روشن وضوح
رهنما ورهنمون یول کوسترن هدی * دلیل
بانك و * دعوادر * چاغرمق کلمه دررفتن سبوح
بوزمه در * نقض * وبهیدن * قدح * وسوختن یانمه در
تیراند اختن اوق آتمق * اعتراض * ای پرفتوح
اولدی خامش کردن و * افحام * ابسم ابلك
جارس ایتمکدر کباده کردن و * اوم * وفضوح
باشه قاقق سرزنش * تقریع * ایمش * توبیخ * وش
صوریجی پرسنده * سائل * آشنا یوزکج سبوح
برشی بیلدرمه دانا نبدن و * تعریف * ایمش
پك آچق روشنتر * اجلی * بام ایرکن ذاصبوح
کزلودر * اخفی * نهانتر کرد کردن * جمع * وحشر
ویرمك * منع * وندادن اونکوسرکش جموح
آقه درشریدن و جری و * تسلسل * انشعاب
٣٢ دور * وکشتن دونمه آزصو آب اندك هم نشوح
لب * وخالص ناب و وحی ورند پنهان کزلوسوز
تیو * وطاقت فوت اولمشدر نوی قرأن روح
٤١٦

* کلدك ای حق آچه سندن علم اوی قاپوسنه *
* باب دار العلم جئنا منك یامولی فتوح *
* جمله اسم انبیا لاینصرف الا که شش *
* صالح وهود و محمد باشعیب لوط ونوح *

اصطلاحات علم
آداب ومناظره

اسماء انبیادن
منصرف اولنلر آنی
عددر
منه

* چون صبح روز روشن این قطعه کردم ایضاح *

آچیجی واکننده کشاف داخی * فتاح
در قاپو باب اناختر اولدی مدنك و * مفتاح
رمان انار ایمش لار الماکه سیب و تفاح
سافیسك ایله دستنبویه شمامه لفاح
روح الامین جبریل اولدی فرشتهٔ وحی
نژد و وزرك اولودر باذخ جزیل و جحجاح
کشتی کمی سفینه یلکن شراع وافزار
دریا دکز غطمطم باالق نهنك وتمساح
آت صافن ونکاور قوشمق دوبدن و غلج
کیتمك ذهاب ورفتن یول شاهراه ورحراح
احرق فروزیاندر تار و غسق قرانلق
هوشا مکال یاغدر شمعه چراغ ومصباح
الواسناره یلدز برق و درخشن شمشك
تابنده ودرخشان پارلاق دلبص ولماح
زرزور و قاریه هم کالوخ ایمش صغرجق
کعتان ملخ چکرکه جندب جراد وسرباح
بغدای قمح وکندم اربه شعیر و جودر
صبره و جاش بجدر یازی اکیجی فلاح
سرنوف و باشق اولدی اتماجه باشه پاشا
٣٣ یوهه ستوجه طوغان زلماء وصقر ولماح
بال * انکبین نسیله کوداب ودبس بکمز
کاخ * بین خورنده اولدی صوآب وضحضاح
٤٢٩

* نام خدا کلید درهای هر مراد دست *
* مفتاح باب کل المقصود اسم فتاح *
* مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن *
* مطلوبه نائل اولمق استرسك ایله الحاح *

اقرأ

* اقرأ افنان نظمی بالمزود الفصیح *

بردیك و * احد * طوربدر و بزه هم صریح
بهتر ایورك * اجود * وهنبر کوزل صبیح
نبوك کلن عروس وغری کوزل هزیر
دامادو صهر کویکی چرکین زوقبیح
شرید و سال اقدی فراهم برکه جمع
صوآب سمله حوضه دینور خانی ونصیح
بارید وعز یاغدی وزیداسدی هب هم
یغمورکاخده ساحیه یل اولدی بادوریح
تامور وخون قان اولدی غثبثه وریم اریك
والانه منده یاره لی مجروح هم جریح
کل ورد و چاوله درچه پسنکك سدی ایمش
رخ وجنه خد و اجنه یکاق خوی وترشیح
جزمه مواقه موزه پابوج قفش وسلوه در
طارتنك وضنك وضیق و ابنون بول فسیح
قزدن من الخریدة وازدخت واز ترك
اوغلان پسر غلام کوزلدر کش وملیح
کوملك صدار وخیعل وهفاف و پیرهن
بزنق هنو ولتره وکرباس بز وجیح
بخنه قوین رجاجه صغر جودر و بقر
٣٤ دبندی کلو بریده بوغاز لنمشه ذبیح
کبد * وخلابه الدامق اولدی فریفتن
مشقاء * وزن ماکی قری شبر سود صریح
٤٤٦

* یا نور انت فی فلك الحسن جونة *
* کل الصباح انظر بالوجهك الصبیح *
* مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات *
* معنی السلبس یفهم من لفظه الصریح *

* درسر حساد شد این مصرع من همچو میخ *

عدل ایدن * داور حکیم * اولو کشی نژد و مدیخ
مفتی * پیرواو یوجی قبه طوغری ستیخ
حکمت * اولمش عدل وداد اینجو آدی * جوهر * کهر
غیر ایله قائم * عرض * ناور سجیه درمل فضیخ
صورت * وچهره قیلق قان * نفس * وخون اوص عقل * وهوش
کود . تن * جسم وهیولی * یعنی کوکدر اصل وبیخ
واجب * وبایست لازم * ممکن * اولمق بودنی
یوق * عدم * نی وار وجود وهست بون نادان فسیخ
چند و * کم قاج * کیف چون نیجه کجا * این قنده در
کی * متی * قنـقی ز ماندر بمزه طاتسز ملیخ
انفعال * وکار پذر فنن قبول ایتمک ایشی
ایشلمکدر کار کردن * فعل * چرکین ز مسیخ
نسبت * وخویشی خصملق وضع * وهشتن قویمه‌در
ملک * اولولقدر شکوهی کبر خودبینی وذیخ
باک * اضافه * قورقو حلقوم وکلو یعنی بوغاز
بردو خواب او یقو خرابه‌در خراخر هم فخیخ
اون دینلمشلر * مقولات عشر * ده کفته ها
کوش کن اسمع قولاق اورسس آدی صوت وشلیخ
بارد * وسرما صوقدر خشک ایله * یابس * قوری
٣٥ کوز یاشیدر دمع وآبستان چپاق صواره کیخ
جلب * چکمکدر کشیدن جلد ایله پشمه دری
نیمه * وبخنه قبوندر ات آدی کوشت ومسیخ

٤٥٥

* ای جوان اندر همه دم مر خدا فریادرس *
* یاغنی فی کل حین انما المولی صریخ *
* شیش کبی درقاندو کن غمزه‌ک کباب جانمه *
* غمزهٔ خونریز تو بریان جانم را چو سیخ *

اصطلاحات علم حکمت
فسیح فتح فا ... کسر [illegible] ومدینین مهمله آخرده ... زخانه ... ایله احمق ... وبوندن آدمدر [illegible]

* دادرخ نامه را قطعه من زیب وفاخ *

منزل و کاشانه او بول دیمه * واسع * فراخ
طاهر * وپاک آریدر صرخ وفدن کوشک کاخ
پنضج وپوزد پشر پحرق وسوزد پشار
وایمک اولدی غدا پشمه پزش الطباخ
بسه دلاور یکت شاب وجوان کنج ایمش
لب کولشجی عرک قوت وزور وطباخ
پند ونصیحت اوکوت پک ایو اصلح بهین
اسمع وبشنو ایشت کوش قولاقدر صماخ
دخنه وارزن طرو کوسک ایله بقله فول
بیدرو خرمن بنو عضم یبا چار شاخ
ابکم واخرس کبی دلسز اولان کنک ولال
اطرش اصم کر صاغر بانک سس اولدی صراخ
چاه و رکیه قیو منهل و چشمه بکار
یشرب ونوشد ایچر داخی صواب ونقاخ
یکذب سو یلریلان فارسی کوید دروغ
سوء وبد اولدی کنو بد کشیدر وخش وماخ
باریمش فاکهه جثله اغاجدر تکن
داله بودا غه دینور غصن وفنن شاخ وفاخ
قیر دیمه کسر شکن اور دیمه اضرب بزن
٣٦ قیرمه شکستن کبی کسر ایله قصف انشداخ
دبل * ایله آفت بلا اولدی سیجی راح ومل
سحت * وحرام وشفو قارقشه فتنه بساخ

٤٦٨

* تا بسر کوه عشق آمده ام ازالست *
* درشب هجر تو شد خوابکهم سنکلاخ *
* اولدی بنم باشمه پک طراچق بول جهان *
* باسر من تنکتر بود جهان فراخ *

زکیه فتح زاء مهمله ایله
زکیه وزننده چاه
وقیو معناسنه‌در
*

* هر که این قطعه بخواند در لغت یابد رسوخ *

پاك و*قدوس*آر یدر قدس شریف الپاك وهوخ
خورو شمس اولدی کنش ادریس خنجوخ وخنوخ
اوتلامق رعی وچرانیدن قیون میش وغنم
اکلب ولاچان کو پکلر قوردلر کرکان ذبوخ
اوده فی البیت ونکد بایست ولازمدر کرك
مر وتلخ آجی صوغان عنصل عجم آغزنده سوخ
روز جنك ورزم غوغا کونی یوم المعرکه
بجدت وکندی بکتلك طورمه پایدن رسوخ
آولمق قنص وشکردن صید ونخجیر آو ایش
حبه دانه یم طوزا قلر دامها تازی فخوخ
طوت المدن کیراز دست من امسك من یدی
دوشمه در طوح وفتادن سور چه در ذله شکوخ
اوزامق بالیدن آسا امتداد و اعتمام
سرویدر عرعر سرون وبیخها کوکل شروخ
سیح واندودن صوامق طبن وکل یعنی چامر
ترط وسبلت در چربش بایشمه چفسیدن رنوخ
صاچه در نشر وکلاندن لم وچیدن دیرمه در
صب دوکمك ریختن قارشمق اولمش خلط وبوخ
کنکره شرفه بدندر قلعه آدی حصن وسور
٣٧ هم نشانیدن تغیه دیکمه سنجاق رایه موخ
زل* وشافیدن که سرچك اولدی صوج بهو وکناه
کاست*وحرص اولدی یلان خوبسزا ولانبد خوطخوخ
٤٨١

* قد رأینا شادنا فی مغسل وقت الصباح *
* بامداد آهو بچه دیدیم مراند رکدوخ *
* فتنه کار وعشوه ساز آشوب جان شیرین اد *
* سیم تن نور مجسم جون پری شوخست شوخ *

* لایقست این قطعه بنویسد باب زرعماد *

ظلم جور ایتمك ستم کردن که ضدی *عدل* وداد
هم* نبی * وخشور پیغمبر سخی راد وجواد
هیئت * وپیکر قیلق روی ومحیا یوز دیمك
کوك * سما * وآسمان بوریرآدی ترس وجهاد
پر * ملا * یعنی طولی بوشدر * خلافرسی تهی
هفت پوست *افلاك سبعه * یدی قات کوك ایله یاد
زبرقان * وماه آیدر شید ایله * غوره * کنش
قلعه * برج * وسور غوغا ایلمك لنبر جهاد
جدی * ایله بزغاله اوغلاق قوغه * دلو* استاخ ایمش
یای آدی * قوس * وکمان چاشمه کوشش اجتهاد
حوت * وماهیدر بالق قوزی بره بذج و * حمل
کژدم وشواله * عقرب * درکنه پند وفراد
ثور * وکاو اولدی اوکوز * میزان * ترازو طارتیدر
غرم ایله * جوزا * قبوندر قاره لق سبزی سواد
شیر *اسد ارسلانه دی خرچنك شرطان * ینکجه
سنبله * خوشه بشق بچمك درودن احتصاد
دم * ذنب * قویرق کمرهم * منطقه * یعنی قوشاق
رأس * وسر باش اولدی یصدق آدی بالین وساد
اوج * وبالا یوقرو عکسی * حضیض * آسا فرود
٣٨ طوب * کره * کوی اورته در مرکز میان قبل اعتماد
حل * چوزمکدر کشودن صره وکسیه کسه
فدیت * وبخشش که ویرکی پای ایمش برخ وبداد
٤٩٤

* عرش وکرس ولوح محفوظ وقلم چرخ وبروج *
* ثابت وسیاره عنصر که آب وآتش خاك وباد *
* رعد وبرق وابر وباران برف ویخچه صاعقه *
* هاله وقوس قزح ازصنعت رب العباد *

اصطلاحات علم هیئت

* سورة الاخلاص بالاخلاص اقرأ یاولد *

تکری بردی کو خدایك * قل هو الله احد
آرزو * الله * چلب اولدی بیوکدرکت * صمد

هم نزاد * ولم یلد * طوغرمدی برکسه یی
دختر ینه قزجه غازقشه پسر اوغلان ولد
طوغمش اولمادی دیمك * لم یولد * وزاده نشد
آنه سز بی مادر ولا ام هرکز هیچ ابد

چون نبود * ولم یکن * اولمادی اورا آکه * له
کفوًو * همتا یعنی اش معنا سنه بریك * احد
اولدی دکه کربه دکان چارسو واچار وسوق
معنیٔ اخذ وعطا آلش وویرش داد وستد

قوش اوزومی عنجد وکشنش اوزم هولك زبیب
تمر وفا جام اولدی خرمالیقدر پیشن مسد
سجن وزندان درچرش قن واسیر ودستکیر
کنده طومرقدرفلق هم باغلمق بستن صفد

مشت وجمع الکف یومرق لطمه سیلی سله در
زکل ورفسه تپه اولدی چفته وکازولکد
هرنع وقله بت اولدی اسپس وپالوش وش
بقفز الظامر په صچراردیمك شبکر چهد

اون بیك آدم فرسخ وفرسنك آدم خطوه کام
٣٩ یول ونبره راه ایمش خونع قلا وزدربلد
طل * وشبنم درچه بستان بوستان کلزار ایمش
شرز * کمکدر بریدن قاصنی حلتبت انکزد
٥٠٧

* ای یکت افتاده لر بزمنده یوق برن کبی *
* یافتی فی مجلس العشاق ما مثلی احد *
* غم نه یرسن حق تعالی ساکه رزقی لطف ایدر *
* غم چه میخوری ترابا رخدا روزی دهد *

لیکن

* لیکن نظمی فی اذنك قرطا کفرید *

ینشر * کافی * وبس حاضر وآماده عتید
کزلودر غیب ونهان ظاهر وپیداو * شهید
اشتری آلدی ستاد آز سپد وبهل وزهید
چوق کثیر وبس ایمش وویردی عطا دادودهید

ابن بنت اولدی قزاوغلوکه تبیسه نبسه
نجل اوغول بوخت اوغول اوغلو نوندول وحفید
بعلهسامات اری اولدی دیمك شوی ش مرد
کالم وارله طولدر سوریلن رانده طرید

صاقلمق خفیه نهفتن پك وخالی بوشدر
سمع القول سوزی طویدی سخن را بشنید
لحیه وربش صقال کرسمه ورو یوزدر
چکه اولدی ذقن وکاچه بیون کردن وجید

رائب وماست یوغورت آیرن ایمش دوغ ومخیض
سود لبن شیرد ینور قایمغه سرشیر ونهید
امه دادا خلیق سیده بانو قادین
اغا مولی وخداوند کوله بنده ولید

بچقی نشکرده واز میل قایش سیرو پژار
بزدرینه عربی مسرد ومسراد وسرید
اخضر وسبز یشل اولدی کبود ازرق کوك
٤٠ سبه واقتم واسود قره آق زهره سپید

معوج واقفم والحی کبی چفتا اکری
کث * وکبر اولدی قالن طوغری سهی داخی سدید
٥٢٠

* شرف علم وهنر با تو بسست ای پسرم *
* فخر ابنای زمانه بطریف وتلید *
* بزه عبنی حسد ایتسون شعراسی رومك *
* انت فی العجم وحید انا فی العرب ابید *

* نظمنا من سكر احلى ومن شهد الذ *

حكم ايدن * ديان * وداور بالكز تنها وفذ
بوزيجى * ناسخ * يهنده در بچاق كاردو مقذ
هندسه * شامان اولچو جز كيدر * خط * وكشه
مستوى * يكسان براراو يقواولدى خواب ولذ
معنىٔ دواره و پركار ايمش * پركار * آدى
چوره كردو * دائره * مأمن پناگاه وعوذ
عمق * ورژفيدر درينلك * عرض * و پهنا اينلودر
طول * اوز ونلقدر درازى هوختن چكلمك جبذ
سطح * بالا بوقارودر * قطر * وسو يعنى طرف
شكل * و ماندن بكزمكدر طنلو شير نيترالذ
كوده لر * اجساد * وتنها * زاويه * كوشه بوجاق
بازمه در * رسم * ونكاشتن عيب ايمش ننك وشقذ
منحنى * خمكشته اكرلمش كمان * وقوس * ياى
زه * وتر * يعنى كرشدر اوق آدى تير واقذ
قائمه * يكپاى اسب اولدى آنك برآيغى
ساق * و پورئه يعنى اينجكدر دو بدن قوشمه جذ
استوانه و * عمود * استوندرك * ضلع * اكرى كرش
بعد * ودورى دراوزاقلق برمحل جاى حذ
برنور ديده * معكب * طى اولنمش نسنه در
٤١ حد * صوك پايان قورتولمش رها نيده نقذ
هول * قورقو بيم سردو قره در يعنى صوق
ثلج * و برف اولدى قارك آدى بريدن كسمك اذ
٥٤٥

* نيست مارا جز در حق در جهان جاى پناه *
* ما لنا من غير باب الله فى الدنيا عوذ *
* دلبرك قاشى كماندر اوق كبيدر كرپكى *
* حاجب المحبوب قوس هدبه مثل الاقذ *

اصطلاح علم هندسه
مادون مقامده كيده مستعملدر *

* هركه اين قطعه بخواند بكند استلذاذ *

طوغريدر راست و * امين * قوشمه تكيدن حذ حاذ
بركنده قوپارن * حاشر * و پشت ارقه حاذ
كشف و مثلجه قارلق قرث ويخ دربوز
طولى يغمور برد سنكجه اركاك ورذاذ
غوغجى غماز و سخنچين يلان زور وكروغ
فخراو كوغك كب ولاف اوريجى كبرن ملاذ
ابريد رصنم وكلان طفل ولشن يومشاقدر
فخذ وران او يلوغه دى جعبده رانها افخاذ
كند قاچق هرب و نور وشرود وهجهاج
غالب او لمق ديمه بكمار شدن استحواذ
دينه دى ياقلاشمغه نزديك شدن ولى ودنو
دوركردن اوزاق ايتمك ديمك ابعاد اشقاذ
خرت وسوراخ دليك ثقبه چوقور حفره مغاك
هم چكورمك كذر ايندن وتنفيذ انفاذ
روستا يا روكوى قريه وكفر ورستاق
شهر مشهور آدى بغداد ايله زورا بغداذ
اولدى پچيدن دستار صاريق صارمق كور
دخى دستار صاريق سب وعماره مشواذ
پوصى قرموص وكمين خندق وكنده هندك
٤٢ هم پناگاه امين پرعصر ووعل وملاذ
ماء * صوآو صوسز تشنه و ظمآن حران
نوم * وسير اولدى صار مساق شمركولدر احاذ
٥٤٦

در جهان دور نشد بهر قناده بغداد
ليس للعاشق فى الدهر بعيدا بغداذ
جكرم تيغ جفادن پاره لى هم مقطوع
كبدى من قرن الجور جريح وجذاذ

آب حیات نظم من از شربت شکر لذیذ

رب * وخداوندا سید ر بیخواب او یقوسز شقیذ
کو ینده * ناطق * سویلین طاتلودیمك شیرین لذیذ
باچوب اودونله بالحطب اولمش دیمك کشنه قتبل
شد صار اولدی کوسفند آسا قیون آدی وقیذ
باریك و بارك اینجه‌در تاز بسیدر دق ورقیق
سفت وستبر اولدی قالن نسنه آدی ضخم وغلیذ
خوی کردن آساز لمك نتح ونتوح ورشح ایمش
چباق دیمك عربان ورت فزغین صو کرماب وحنیذ
سر حدو مرزو سر زمین تازیسیدر تخم وتخوم
اقلیم وکشور اولکه در بو یرلدیدر فرمان نفیذ
صلب آصمه در آو بخنق اولدرمك اهلاك وشله
صوچلو کنهکار واثیم طوتساق کرفته هم اخیذ
سومکو رمه خلیدن کبی نخط ونخع امتخاط
مخطم کبی بینی برون اولدی سموك خلم وندیذ
طاحون دکرمن آسیا بغدای کندم بر ایمش
ارداله وطحن اولدی اون قاورلمش پسته جذیذ
راح وکمیت وقهوه و خمر ورحیق ومی سیجی
خرما شرابی باده قاجام تازیسی نبیذ
طوتمق کرفتن داشتن هم اعتناق وامتساك
قاچمق فرار وکند ایمش قورتلمه در رستن نقیذ ٤٣
بام * و وترسازك تلی اقلق کمانچه ور باب
طنن * وطرب آهنك ایمش اولدی سیجی باده لذیذ
٥٥٩

* غم در دل من همچو کو کوارست بر پشت علیل *
* الهم فی قلبی کما اصر علی ظهر الوقیذ *
* مال ربوا کل ایتمك می ایچمکه اولمك یقین *
* لا تأکلوا مال الربوا لا تقربوا شرب النبیذ *

* هذه قطعة الاعداد علینا التذکار *

بشمارنده و * محصی * صایجی شغل ایش کار
چیز وشی نسنه سچلمش بکزیده * مختار
براحد * یك ایکی * اثنین ودوصای * احص وشمار
سه * ثلث * اوج دخی درد * اربعه * وچار وچهار
اوجده برثلث * وسه‌یك نصف * ایله نیم اولدی یارم
دردده برچاریك و * ربع * کنور هشت وبیار
خمسه * و سته * یه پنج شش بش آلتی دینور
هفت و * سبعه * یدیدر * کره * و مره * کزبار
سکزه هشت و * ثمان * دی طقوزه * تسعه * ونه
اونده برده یك و * عشر * اون صایدرده * معشار
یازده و یازده * احدی عشر اولدی اون بر
ایمه * اثنی عشر * اون ایکی دوازده ده قرار
پانزده * خمسة عشر * اون بش اودر ذلك آن
شانزده * ستة عشر * اولدی اون آلتی ای یار
بیست و * عشرون * یکرمی سه * ثلثون * اوتوز
اربعون * فرق چهل در صاوش اعبر بکذار
اللیدر پنجه و پنجاه ایله * خمسون خمسین
شصت و * ستون * ایله آلتمش قوجه پیر وکبار
اولدی * تسعون * ونود طقسان ایمش یوز مائه صد
پانصد و * خمسمائه * بشیوز وبیك * الف * وهزار ٤٤
دم * نفس یعنی صولوق منفخه دمکاه کورك
عبث * و بیهده بی فائده یل باد ایار
٥٧٢

* چون محرم کذرد آید ازان شهر صفر *
* پس ربیعین و جمادین و رجب راپندار *
* باز شعبان رمضان بامه شوال شریف *
* نیز ذوالقعده وذوالحجه شدای ماه عذار *

* اكرچه معنيم بيكانه امالفظ من مشهور *

اصطلاحات علم حساب *

دوشه يان كسترانده و * باسط * تاه برتامور
حق * دانا بلين پرهيز كار عصمتلو در مستور
ما كل * زوج * وجفت اش يالكزتنها و * فرد * اولمش
تهى و * صفر * وخالى بوش ديمكدر پرطولو مسجور
نصيب و بهره * قسمت بخش كردن بولمه در * تقسيم
جدا كردن كبى * تفريق * آيرمق شاسع اوزاق دور
زدن * ضرب * اورمه يارم ايمه نيمه كردن و * تنصيف
ايكى قات قيلمه * تضعيف ودوتا كردن زن اضرب اور
صحيح * وهول طوغرى قيرمه اولدى كسر واشكستن
زده * مضروب اورولمشدر قيرق اشكسته ومكسور
كم و * ناقص ديمك اكسك * زياده * بيش ايمش آرتق
اصم * كردر صاغر كوزسز اولان اعمى ضرير وكور
طوپوق كعب و پزول اولدى بكى * وحدت ديمك برلك
كه * جذر * وبيخ كوكدر معدن آدى منجم وقبسور
احد * بك بر ديمك جمعى كاور * احاد * ايله بكها
دينوردهها و * عشرات اونلره جمله همه حذفور
مؤن * صد هاديمك يوزلر هزاران و * الوف بيكلر
دوكم * عقد * وكره در اورتو او پوشيده ومستور
كمربسته قوشانمش * منطق اكرى اولدى ضلع وكج
رقم * يازمق نوشتن اكلمق فهميدن ومشعور ٤٥
بجبل * ورژد اولودر اقرباخويشان خصملردر
عشيره دودمان صوى صوب ديمكدر چوق بس ومبذور

* بتازى اسب تازنده دهست اين بيت از بركن *
* ولى عاطف ششم بوداز براى وزن من شددور *
* مجلى ومصلى ومسلى تالى ومرناح *
* مؤمل پس حظى وبالطيم دعاطف وقاشور

انبت

* * انبت الله نباتا حسنا فى الافضار *

اسم اطعمه *

باز دارنده ومنع ايديجى * فاقوم * اى بارو
اورتوبجى * ساتر * وپوشنده مزانقول ديبتر
زرع * اكين نامره آبليسه اكنجى * اكار
اراضى مزرع * اكلمش يره ديرلر شهكار
الملك بيختن و * غربله * اون آردو * دقيق
پروزن * منخل * الك قاصنافيهو الحكم اطلو
قرنجك نسك و * عدس فتره * وشوشوطاربدر
تماشدر فرديمك و * مج * يمش * فاكهه * بار
باچه * ظنبوب * و شظيه * و كراع * وپاژه
شحم * ياغ پيه * عصب * ايله لكانه عسبان
شربة المحلب * وشهدابه دى بال شربتنه
كوز * ليله پچكله باردق طولى * مملو * سرشار
كوشت ناپخته كبى بشمش ات * نئ * وانيض
لحس * ولشتن يالمق يوتمه * تلقم * اوبار
آشجى خابكرو * طباخ * يمك آش و * طعام
آش اوى * مطبخ * وآش خانه در اودآتش ونار
قوقو بو * عرف * قرنفول * قرنفل * ميخك
يمك اوزره اكيلان شيئه دى * تابل * اوزار
مهمان * ضيف * قوناقدر كلور آيدياتى
تشنه * عطشان * صوسز آج * شنون * وناهار ٤٦
ايو * وضح اولدى كنش رمبغ بلوتدر مدرار
منشرح * واشده آچق فراكوغيهبا وتلر

* قرقر البطن من الجوع فهسات السفره *
* بانك ميرد شكم از كرسنكى خوانجه بيار *
* تكرينك نعمتنه شكر ايدرز دونه دونه *
* نشكر الله على نعمته بالتكرار *

* هر که در عالم قناعت کرد او صاحب کنوز *

پك * متین * واستوار اولدی دوکوش حرب و بروز
اوله شان پیوسته و * موصول * آت لهموز و بوز
زبد * وتو قایمق * مبرت بو الشفا * کند و شکر
قهوه آلتیدر نهاری * سلفه * کوندز یوم و روز
مائده * نبریز سفره * ملعقه * کبچه قاشق
چور باشور با * حسو * و منقعه * چوملك تغوز
سیخ و * مقند * شش دیمك اولدی * شوا * بریان کباب
قوزی * عمروس * و بره اولدی کیك آهو * ابوز
آسیا * طاحون * دکرمن * فوم * کندم بغدادر
اردو * درمك * اوندیمك بیرون شدن چقمق بروز
لاخشه و جو شبره تو تماج آشیدر * قنفریص
چوق یین بسیار خوار اولدی * اکول و دهدموز
بال شهلات و * ضرب * حلواخبیص * افروشه در
حلو * وشیرین طتلو اولمشدر سیجی باده * عجوز
مزج و لوزمر * آجی بادم آدی بادام تلخ
ضبر و جوز و * چارمغز و کردکان و کنك قوز
ترك * فستق * دیر عرب وش فارسی چلغوزه در
لب * ومغزاینح فندقك مفهومی * جلوز * وکلوز
اوج لسانده مشترك * قهوه * تتون دود و * دخان
سومله * بنکان فنجان ورزکن برداق * کوز
٤٧ مز * امکدر مکیدن عزف و خوردندر یمك
خای * وامضغ امر حاضر چینه آغز تغروفوز
٦١١

* شد دوازده ماه رومی یك بیك از بر بکن *
* تا شود هر سال تو مسعود شب فیروز روز *
* ماه ایلول و دو تشرین و دو کانون وشباط *
* آزر و نیسان ایار آب و حزیران و تموز *

* علم ابدان شد نخست از علم ادیان ای عزیز *

باورنده * مؤمن * ایمان اینديجي بی اثر ایز
اورتون * مدثر * و پوشنده داخی تم نیز
طب * و چاره ام دیمك * ابدان * وتنها کوده لر
حقله * هنك اغری خبارشنبه * خیارشنبر * بکیز
خسته در یاتی * علیل * وناتوان کوجسز * ضعیف
شیشه در * قاروره * بلوار شیدك * بول * وجمیز
بلغم * وکش یعنی اخلاطك بری * دم * خونقان
لوو * صفرا * برصاری صوکسکین ازاق داخی تیز
اوج لسانده مشترك * سودا * جکر حوتاء و پوت
خوی * طبیعت * شنشنه وشیمه وخلق ای عزیز
مسهل * اشکم ران ایمش لینت و پرن کوت است و بند
سنده * جعموس * ونجاست ضرطه در * خبراق و تیز
لینت * و زمی دیمك یومشالق ام درمان * دوا
قبض * طوتمقدر کزفتن هم اوزم عنجد مویز
برکز ایچمك * شربة * و یکبار نوشیدن ایمش
باده در بکمازو * تریاقه * قدح * کاس * وقبز
نخته و * مطبوخ * پشمش قوصمه در * قیء * وهراش
بوغریلن * معجون * سرشته نان ایمش اتمك جبیز
سرد و زم * بارد * صوقدر * حار * وکرم اولدی صیجاق
٤٨ رطب * وتر یاش قوری خشك و * یابس * اوت خامه پریز
ماجد * و بسیار چوق فینا و درما بزده در
زدك * وبقه ایمش نخته بتی دوك صب وریز
٦٢٤

* فاحشه ابله پوشت دنیاده مراده ایرمدی *
* درجهان مقصود را نائل نشد جاجاف و هیز *
* لاتقم من مجالس الزهاد لاترغب زنا *
* بازنا مکر از بزم پاك داما نار مخبر *

* چون هما مرغ خیالم شده بالاپرواز *

بارادن * خالق * ویزدان اولوسید نهساز
اوکولن * حامد * وبستوده قلج تیغ وجراز
دینلدی سیمرغه اکر وارایسه * عنقا * سیرنك
دال قارتال و * نوق * اولدی طوغان * اجدل * وباز
سرچه * عصفور * وجوانیك وچوك وکنجشك
باوری * فرخ * وبچه اوچوق * طیران وپرواز
زغن وکوشنر باد اژده چیلق * حداته
اوردك * اوز * کبی مرغاب بطر * خربت * قاز
ایبك * هدهد * وپوپو اوکیدر * جغد * وکوف
حائم * وزاغ دینور قارغه یه حرص وطمع آز
اولدی یلدز بوجکی کاونه شبتاب و * یراع
یارسه * حفدد * و * خفاش * و * سحا * وشباز
وانسه پروانه * فراشه * بوه * عش * و لا نه
هم مکس اولدی سنك * جرجس وعنترخرباز
دام و * فخ * اولدی طوزاق * حبه * وچینه یمدر
آونخچیر * قفص * آوجی شکاری * فناز
سهم * وتیرواق آدی * سبطانه * توفك زبطانه
اتارنداز دوپری یکت * احمس * سرباز
وضع * ودارژه دالپره اسکنه در
٤٩ لوعه در * صدح * وسرایدن وسس * صوت * آواز
مهد * وکهواره بشك قزآدی دخت وعذرا
جدل * وامرد وملهود و غلام اوغلان تاز

٦٣٧

* آنچه کفتم بشما در لغتم فی بلغار *
* لیس ما قلت لکم فی انفی بالالغاز *
* اولدی تفصیل ازاجق سوز ایله نظم مثلی *
* فصلت قصه نظمی بکلام ایجاز *

* * یاد کن قطعه من قطعه الماس شناس * *

کز اولپنهان و * خفی * پرده چتوودیماس
روح * وهش جان آدیدر آیینه آیینه عنناس
هره وکربه کدی مرش صحبا اندر قصه
دب وخرس اولدی ایوقورد آدی کرك و ولاس
چوب دردست وعصا فی الید دکنك الده
تاخ اوردی زد و زاعه قیوجی کرباس
اویودی نام بخوابید وبراض اندك آز
اولدی مز غنه غنودن سنه وغفیه نعاس
سبزی وخضر بشلك چرش وات اوتلاق
حنطه کندم کبی فدا باشبد وحنبله ولس
عروه الکوله ایلك دوکمه آدی جوسك وزد
یاقه درجیب وکریبان کبسی جامه لباس
تکمه وشورشه در اوچقور اویدر حزه وچسن
طون سراویل شوال اولدی قصب بز کرباس
یورمه تعبیر وکزارش ایو در نیك ونفیس
نوم وخواب اویقو ایمش دوش آی رویا بوشباس
صرف اوکورمك ایمش نخنخه سعال اح ونحیم
زفزفیدن کبی آقسرق ایمش عطس وعطاس
آردیکه باقی به پست بنکر وانظر خلفك
٥٠ من که کبم چاغران آوازده هندره رجاس
نهد * واسب آت آدیدر بین دیمك ارکب بسواد
خیم * وخرکاه اوبه درچول آدیدر جل و پلاس

٦٥٠

* نکریدن قورق که سندن حذر ایتسون هرکس *
* بترس ازبار خدا کز تو بترسد همه ناس *
* اولیا به اوله مزایکی جهانده غم وخوف *
* اولیار ابد وکینی نشود خوف وهراس *

بكر معنى لك فى جملة لفظ كعروس

بر* وحيد* ويك ايمش قوتلو همايون مرغوس
طوغريدر* قيم* وراست اسكى نوانْ وقدموس
اكلمق* فقه* وشناختن اوغوز ابله كابوس
اوصلو فرزانه وداهى دلى هار ومسوس
كسر جهاولاكى* درر* اينجولر دز
دينيدى دريا دكزه فلس وطم وقاموس
آب بسمانده و* سؤر* اول صوكه آرتوب قالمش
بئر* وچاه اولدى قيوماندَه چواز وجاموس
باغلمق بستن وبنديدن ايمش* عقد* و* نكاح
مهر* وكابين در آغراق كه كلن دغد وعروس
صاتمه‌در* بيع* وفروختن طونبدر* رهن وكرو
آشتى* صلح* كه بارشمه كيم زره ولبوس
دينيدى خر سزلغه دزديدن ودزدى* سرقت
ويركى بخشش* هبه سوكند يمين* حلف و* غموس
قورتولان* معتقه* و* معتق* وآزاد شده
عبد* قول بنده يوزى اكشى ترش روى وعبوس
اولدى* قسمت* ويريجى بهره دهنده* قسام
هم خداوندو* ولى* امى قوجه پير وقموس
دينيدى اولدرمكه ميراندن و* قتل* واهلاك
٥١ مردن اولمك عطب وصاعقه وحور وفطوس
وهم* يول راه* ربوا* آرتق اولان نسنه فزونه
باخس اكسك كم وپوللر كه پشيها وفلوس
٦٦٣

مأخذم سيزدهست از كتب معتبره
سبعة الابحر ومصباح واساس وقاموس
اخترى وانقولى فرهنك ودشيشه برهان
نعمة الله وسرورى قره پيرى بابوس

اصطلاحات علم فقه

مخصوص لغات نظم الجواهر*

پرتو

پرتواين قطعه ام ازمهر عرفان مقتبس

واآچقدر* ظاهر آواز نهان حس كزلو سس
بالكز تنها* وحيد* اولدى دراجا كدر جرس
اويانق بيدار وساهر شبزوان قوللر عسس
دزدو عمروط اوغرى بكجيلر نكهبانان حرس
كل وعاط وچاوله بانك خوش ايوسس حسن صوت
عندليب وزندران بلبل قفص كوبجسان قفس
هيزم اوطوندر حطب كانون آتشدان اوجاق
سوختن احراق ياقمق شعله درتاب وقبس
سخن وكرم اولدى صجاق حمام مرخاض وكدوخ
داخى مالشكر تلك دلاك كبركاخج طفس
سونكر اسفنج ابرمرده قلزم ودرياد كز
طالفه درآذى وكوهه خث چور چوب خاروخس
بادرنك وچالغ ويكران وچهرى آت ايمش
هيكل اضريج وحصان عوام ومشكول وفرس
نزع قوپار مقدر انكبزيدن وانكيختن
اولدى جسپيدن ياپشمق لصق ولزق وجس ومس
كوج بتشمك وسع وبارسن قولاى بون وبسير
صعب كوج دشوار وآسانى قولا يلقدر سلس
خان ايمش مهمان سراى وخانچه وفندق رباط
٥٢ عيروارقش كاربان ونقشپا ايزدر دعس
بيم* قورقودر فزع ديمومه وهامون اووه
عتور* وخوره دره قوته صويه طالمق غمس
٦٧٦

لا تفكر ذات مولينا الله العالمين
صنع خلاق جهان رافكر كن درهر نفس
ناميداول دهردن مولى يتر غيرىسى بوش
ازجهان نوميدشو الله بس باقى هوس

پیش لازمدر بجان علم فرائض لا محکوش

اصطلاح علم فرائض *

حاضر * آماده مهیا کبی ایچ اشرب نوش
بللودانسته و * معلوم * ایشت اسمع بنیوش
اولدی کاهو کب وکاه وکبی * تابوت * واران
طاح * مرد اولدی دیمکدر اولی مرده * منعوش
جامهٔ مرکو * کفن * بر که بجنازه صاریلور
حاضرایت * جهز * وآماده کن البس کی پوش
صوی * نسب یالی اناصو یی * عصبه * خویش پدر
رق * وجا کرقول آدی صات دیمه دربع بفروش
مال مرده اولی مالی * ترکه و * میراث
مال باقی دیمه پسمانده مال و * خنشوش
اقربا * اولوالارحام * ایله خویشان اولمش
قاری زنا * بهلکنه سرسم متحیر مدهوش
اوغول آنا سنه دی * ام ولد * مادر پور
رابه * مادندراوکی آنه صاغر کراطروش
صورمه پرسیدن ایله * مسئله * وفحص وسؤال
قسمت * وبهره نصیب اولدی قولاق مسمع وکوش
کیروکس دارد و * خنثی * ذکر وفرجی اولان
کوچ ایمش * مشکل * ودشوار صیحان فاره وموش
درته آب شیدن * غرق * صویه باتمق ایمش
٥٣ یقمه واکردن و * تخریب * وتهی باهی بوش
جن * ودیو اولدی پری مردم وانسان آدم
خطف * قاپمق ربودن اوص آدی تهیه وهوش

٦٨٩

برسوزی سویلرایسك طوغر لهجه دی یوخسه صوص اول
سکر بکوبی سخنی راست بکوور نه خموش
سخن ماست کزیده چو زر ناسره نیست
قولنا منتخب ایس کسر مغشوش

میکند

میکند از بحر نظمم کوهر معنی خروش

خوش ضم ومد خا ایجه ایله نوش ورنده قوری معناسنه عربیسی یابس در *

اشکننده کسرایدن * قهار * یابس قوری خوش
پیشرو * سابق * بکندر اجتهد چالس بکوش
چرب یاغلودر و سیم و شوخکین کیرلی وسخ
سمن وروغن یاغ دهان یاغ صاتن روغنفروش
پلته در پالوده فالوذ وسرطراط وسریط
هم قطا یقدر کافه فرخشه بال شهد ونوش
مست ونشوان یعنی سرخوش غبسه ومجنون دلی
خند ریس ومی سجیدر ایچمه لا تشرب منوش
تاز بازاوغلانجی اوطی کلب وسك یعنی کوپك
پوشت ودعبوث وسراپلی بغل قاطر چموش
قحبه غرشلافه سحاقه زنبقجی سعتری
جالعه بی شرم ادبسزاکریدر اعوج لیوش
رجس وچاره نجس آدیدر شخ وشاشه بول ایمش
عیدر ننك وبلاله سو یلمه اسکت خموش
خنس وهر باسب سیاره کنشدر شمس ومهر
قزخریده ناروراولدی پسر اوغلان بچوش
بارجل بامرداره سحت وشفو اولمش حرام
پرنیان دیباج اطلس کیمه لا تلبس میوش
مرطبه ومسربه اوتلاق چراکاه وچرام
٥٤ هم چریدن اوتلامقدر ارتعارعی ونفوش
دن * وخنبه کوپ چناق آدی زکند وقصعه در
ثرب * وپیه ایچ یاغنك معناسی چامرطبن ولوش

٢٠٧

یا فتی حصل رضی المعبود فی حسن العمل
هرکسه ایله تواضع اولمه اصلا خود فروش
شد جهان بر کوهه های آب داما چون خطوط
کانت الدنیا علی امواج بحر کالنقوش

اقربای دار القیامات *

* کوهراین نظم من ازصدف دل مباش *

کوچلو نوانا * قدیر * اوله ابدی ابت کاش
بنده و * عبداولدی * قول لا تکن اولمه مباش

خویش خصم * عتره * درصوی آدی * قوم * وتبار
خال * ایله کاک وطایی سمه سباط وقراش

حالق * وبستان ممه سود آدی شیرو * غمیم
توئم ایکز همشکم واضح آچق اولدی فاش

حما * وخسر قاین اتا * صهره * خسو قاین انا
افدر و * عم * آموجه هم وکدر در زغاش

راسنق آدی راسخت و * وسمه * بزك زین وزیب
هبنه و * حنا * قنه رنك آدی * لون * وکواش

امرائه * وزن قری خواهر وهمشیره * اخت
قرداش ایمش دادر * اخ * هیچ دیمه لاشی لاش

سبط * ونبیره اوغول اوغلو پسر * ابن * اوغول
دخترو * بنت * اولدی قز سلعه پرندین قماش

شوهرو * زوج * اراایمش * زوجه * وهمسر قاری
ضره * هو و ینکه در قوصمه اناعه مراش

کویه کوکاه و * ختن * ییوه و * ایم * کدطول
عرس * دوکون سورایمش شادسونمك اشاش

ذلك * آن مرد اوار * تلك * اوزن اول قری
٥٥ زیستن وزندکی اولدی دیرلمك معاش

نه * قودیمك ضع کبی بالته تبرفاس ایمش
تیشه * کسردر قدوم اولدی حجرسنك طاش
٧١٥

* ای فرنوردو هسردیده جان ودلم *
* حسرت مژکان تو کرده مرادلخراش *
* بارغم عشق تو قامت من کرد خم *
* شددل من درشب هجرتو صاحب فراش *

کتاب

اصطلاحات علم اصول فقه *

* کتاب اسمه حکك ملی صدر کنقش الفص *

خبردارو * خبیر * آکاه صورمقدر سراغ ونص
صراط * وسنت * رهیول سکرتمکدر دویدن جص

کتاب و * سفر * ونامه هم پرنداور قلج ماضی
دی زرخه نثله وجوشن توغولغه ترك هم دوص

برکدرمك بهم آوردن و * اجماع * ایله تدبیل
قیاس * اندازه کردن اولجه در کسمك بریدن قص

قلاوزلر * ادله * رهنمایان درد چار * اربع
توقف طورمه استادن صوروب اتمك مکیدن مص

اصول و بیخها کوکلرکانها و * فسی * یایلر
بوداقلردر * فروع * وشاخها اوق تیرایله معقص

اشارت کردن و * تلویح * وصبع اهواه رمز ایتمك
آرتمقلق ایمش * تنقیح * وپاکیدن کرج کج جص

کرك بایسته و * واجب حرام اولدی شهاد * وسحت
قبیح * وبد کتودر دزدوش خرسزدیمکدر شص

کوزل خوب و * حسن * ایمان باور کردن اینانمق
ما آل * کفر * وپوشش اورتمه در دلمل نخود حمص

دکشدرمك دیمکدر کوهرانیدن کبی * تبدیل
کیدرمك * نسخ * ازاله کردن وارزان اوجوزارخص

مقید * بسته باغلو باشی بوش * مطلق * رهانیده
٥٦ بکجی کیم بو ینوزی اکری بزکج فاخ ایله اعقص

بناج * آوازسك ایت صوتیدر نبح اورمه لاییدن
کذوب * آسادروغکودر یلانجی سورمه راندن نص
٨٢٧

* کلامی جوهر مستخرج من معدن العرفان *
* بو بر آویزه مرغوبه درطاق قبوله اص *
* بنا کاهم درحق شدزجزاو نی رهید نکاه *
* ملاذی کان باب الله مامن غیره مخلص *

* اخذظوا بحث لغاتی بکمال الاخلاص *

شاه و * مولی * وکیا شیرارسلان قصعاص
کرزن * اکلیل * که تاج لامع وتابنده دلاص
صاج بسونه شعفه صاج باغی موبند وعقاص
شعر قبل موکبی جنبستره چیره مقاص
ایکده چوبدانه غبیرا آلج اژدف زعرور
قبصی مشمش وسرمش ارك آلو اجاص
رابحه له قوقودر برعم اشکوفه چچك
کبه اوت محجن وبابونه پیادیه قرآص
دیتلور شاعره شعرور وسخنساز کبی
سوزسخن نغبه درو غکوی بلانجی خرآص
بازداشتن کبی منع ایتمکه تذوید دینور
دورکردن اوزاق ایتمك عربیسی انشاص
کبرمه در درشدن وغوط فروشو بجه در
دبندی بزشیء چیقارماغه سپوختن افصاص
پاره مزد نکل اشر صوچلو کنهکار واثوم
ایب سجیل ورزه بو غمق خفه کردن اغصاص
ژرو آبی صولی لیزیده قارشمش مخلوط
ون وو پزه طوری معناسنه در محض ومصاص
شار مار اولدی یلان اخزم وافعی وحنش
٥٧ حضف وصداد وحباب اسود وایم وقصعاص
زن * ومرئه قاری شرمیدن اوتانمق احتشات
ذام * ونك عیب واباسی بچه اولدی وصواص
٧٤١

* اولادی سرچه دلم آغ کیم اوکبسولردر *
* صاد عصفور فؤادی شرك وهو مقاص *
* نیست ازدام جدا وستم اورارستن *
* ماله من قفس الفرقة والجور خلاص *

* شعرنا کان معانیه لکم غیر عویص *

صانع * وپیشه ورایشچی یه دی کوج تار ونویص
سخبدر رادو * میر * اورناغه هنباز وشقیص
بشتری می ستد آور بونی هذا این در
لم یبع صا تمدی نفروخت اوجرزارزان ورخیص
طوقومق بافتن وهلهله بزشرب وخشیف
دیدیلرکوملکه پیراهن وسربال وقمیص
طوپراغه خاك وثری دی جدث وکور مزار
بانمه در تخجه وستان اولی درمرده جنیص
فقوه سوفار کزاوق سلطه ومرسال وتموك
دیتلور تمرنه پیکان وچپو نصل وخریص
رتبع وآز طمعدر قوجه پیروعدمول
شره مند اولدی طمعکار اوله نك آدی حریص
لاتجیء کلمه میا طورمه مپا لاتنبث
کت رواذهب قاچه جق یرکه گریزگاه ومحیص
دوزش وخرزه دیکش یرتماج ایمش نفرجه چاك
دامن وذیل اتك شکله تزدر دخریص
مس ونوبال باقر قبرس وصبدان ونحاس
قاب قالا یلامه در ارزیز بسودن ترصیص
یقمه در دعرژه وضعضعه ویران کردن
٥٨ یاپمه سازیدن وترصیف وبنا وتلصیص
ذهج * وره یول دیمه در لغمك ادی نقب وسج
خندق * وکنده که هندك طارایمش تنك ولحیص
٧٥٤

* درمحبوبدن اوزکه بزه وارمی ایو ر *
* غیرمن باب حبیب الناخیر مقیص *
* درفراقش بید حضرت دستور عشق *
* کرده ام حال خود آن شاه جهان راتلخیص *

* افاض كل مفيض الهنا الفياض *

بعيد * ودور اوزاق ايلو پهين ونجرو عراض
بليجى * عالم * ودانا پزيره التون ناض
خبر * حديث * و پيام آمد وآتى كلدى
دى بوللره * سنن * وراهها شز دوه عاض
پياپى و * متواتر * پرى برآرد نجه
پكار چشمه و * منهل فراخ بول فضفاض
دى ظاهر اولنه * مشهور * وآشكار وبديد
به وبهين ابودر * صالح * آق سفيد وبياض
فيرق شكسته ومكسور بتون * صحيح * ودرست
ضعيف * ورخته وخسته اوفاتى ريزه رضاض
كوزل * حسن * كش ايشى يوق * عزيز * وبيهمتا
زمان * مسند * وهنكام اندك آز براض
دينلدى قالقمشه * مرفوع * فارسى خواسته
كراندى قنلغه خط وغلا وجدب ونفاض
فرورونده و * نازل * انجى بول زه و نجد
دينلدى اورمانه بيشه وغيضه جمعى غياض
بلند وسامك و * عالى * وشاخ اولدى بوجه
دينلدى باغچه به كلزار وروضه جمعى رياض
سماع * ايشتمه شنودن دا ياق * سند * تنبه
٥٩ اودون دسوك وحصب باقه سوختن ارماض
زناء * وعهرو بغاء و پليد كاريدر
نبيذه * پيچ خشوك اوربه يعنى جامه فراض
٧٦٧

* عن النصيحة لا يرغب الحبيب ابدا *
* اوكوتدن ايلمز اصلا اصيل اولان اعراض *
* يفوز من كتم السر من حليلته *
* زدوستان نكند هوشمند استقراض *

اصطلاحات علم حديث *

زنا مقام زكيده مستعملدر *

* قد ابيع القند للاطفال فى مصر القريض *

هست وار * موجود * اقار صودر بغار آسا فضيض
آريجى * فارق * جدا كن تيز وچابوق قبيض
قويو چه بود آب شرين عذب طتلو صوديمك
ناودان ميزاب اولوق آقق تراويدن بضيض
زكنده در اجانه ناوه تشت ايله مركن لكن
يغسلهوشويد ديمك بورشسته يايقانمش رحيض
بقله الحمقا سمز اوت بخل خس كاهو مرول
خضرت وسبزى يشلك تازه دركنجك غريض
كور كجيد رفرآوونكر فروه ومو پينه كورك
سلعه وكاله قاشد رابنلو پهنا وعريض
معنىء شيا زبان مسلاق ومنطيق وفصيح
كودى كلام شعرك آدى ميوهء دل هم قريض
از خدا دارو دوا من حق تكريدن علاج
آغرى در دوداء وعلت خسته رنجور ومريض
عنده زدش يعنى نه كلمه لا تأت وميا
ميرند يضرب اورور كبنلو كشى كير بغيض
بو يكا هذ الطرف اين سوى وجنب ونزد يان
دونمه در حيدو دوكر ديدن فرم غصه جريض
يلدرمدر صاعقه ازخش فلك كوك آسمان
٦٠ برق وبخنوه اولدى شمشك چاقسى رخشش ومبض
ودن * ونركردن يشارتمق يارهجرح وريش ايمش
شفت * وقيح اولدى قان آقق يارهدن اتها رابض
٧٨٠

* تيغ عشق اولدى دلمده پارليان شمشك كبى *
* فى فؤادى كان سيف العشق كالبرق الوميض *
* خير خواهم ازخدا خواهند كان علم را *
* استفيض الخير للطلاب من رب مفيض *

فصيح مقام زكيده استعمال اولنقلدر *

* مالی من قاری غیر دعاء غرض *

مالك * وجم پادشاه اقچه هر بوه و نض
طبب * و باك آربد ركام ومراد و غرض
سلعه و و رغاره اور سعفه سرینه چبان
نبح و شركدر چچك حصبه مویزك هرض
مویه بكا آغلق كوز یاشیدر دمع واشك
قطره چكه طمله در اولدی صواب و بضض
روع كوكل دل طلاق اولدی طحال وسپرز
شش ریه در آق جكر روده بغرسق ربض
صلب و شدید و قوی زیفن ومر پاش پك
دوكه ایمش كوفتن سحق كبی وثم ورض
منزع ونكمار اوق یای آدی تنبك زجوم
باقمه نكاه و نظر یوطه تفك هم غرض
ایچرودا خل درون عكسیده خارج برون
و حصه وزم درصوق كرم صجافدر رمض
بآ كل بر مبخور د بهرور یزد دوكر
دوحه اغاجدر نكن قورد آدی بدره ارض
تاوك وكسعوم اشك هم بغل استر قاتر
مهره دبنور بونجغه عطفه و حرج وخضض
صیت وصدا و ندا صوت سس آواز ایمش
61 اولدی برنك وجرس چاك دوه اشتر حفض
نای * قشدر قصب ارمغه دی نهر و رود
منتجر * آقن روان كول شمر و مرتكض
793

* صاقله بزم نكر یمز كوده مزی دردن *
* احفظ ایا ربنا جثتنا من مرض *
* مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن *
* نیست بذات خودم عشق ومحبت عرض *

* باب ارباب تصوف لی مثوی ومناط *

قورتران * منجی * رهاننده یكت مرد عطاط
كاخه یغمور * منبب * ورده وصف وسماط
شیخ * وپیر اولدی قوجه عاقل و * درویش فقیر
تكیه در * خانقه * وزاویه دل * قلب نیاط
بیلجی * عارف * وداننده * سوا * جز بشقه
قلاوز * مرشد * ورهبر دوه اشتر مشباط
فقرا كیدیكی شی * خرقه * وتكول وماشاو
صومعه درزشتن و * تجرید * دوشك یوب و بساط
جادو * پوست اولدی دری چوب و * عصی در دكنك
بوجیدر رهرو و * سالك * یول آدی راه وزراط
اویانقلق * یقظه * وسهر * وبیداری
بام طك * صبح * وصباح * وسحر و * فجر وغطاط
كزلودر * سر * ونهان وكشف * وكشادن آچمق
كشش و * جذبه * دینور چكمكه یان نزد وملاط
دیكلمدر شنویدن اذن و * سمع * و * سماع
غرن و بانك زدن یعنی چاغرمق ارطاط
هوشیاری كبی * صحو * اولدی آییقلق ضدی
سكری * مستی دی سونمكلكه شادی ونشاط
یایمه كستردن و * بسط * آلمه ستادن كبی * قبض
62 دیندی كوچال اواسیابخه ماعون ورهاط
سب * وشتم ایلمه دشنام تو كورمك تف وتفل
رخو * یومشق دیمه در نرم سومك خاب ومخاط
٨٠٦

* كسه لی رشته امیدی اودرزی بچه دن *
* كان لی ثوب هوا اضیق من سم خیاط *
* بهره غاش بكیتیست جفا وآشوب *
* قسمة العاشق فی الدهر بلاء وهباط *

اصطلاحات علم تصوف *

هذه القطعة فی نهج کتابی کلقیط

نك ایمش * ور * ویرکنه بویه در رنك وابط
بندکو * واعظ * اوکوت ویریجی قان خون وعبیط

عید وبیرام جرش زله وسور اولدی دوکون
مشتولق مژده بشارت سوینن شاد ونشیط

هوش اوص نهیه خرد مند وزکی عاقلدر
هار ومسعور دلی احمق اولان کوثل ورطیط

آخر آکنده مصاصه فرس وشبدیز آت
قلو اشك خر سسی آوازدرا زکوش ونخیط

نوجیه سیل جراف ایله خاف ودفاع
صاف وناب آری بولانق صوایمش تار ومسبط

جوجن وجوجه در قرمزی کل داخی سرشك
یاسمن سمسق وسخلات چه شحکاسه سقیط

بولیجه سفنجه وسفته ورق آقچه سره
صیرفی کهبد وصراف سنجی راد وسفیط

بحر وآغرش قوجاق سینه وحیزوم کوکس
درمیان کردن ایمش اورته ده قملق توسط

بلور خورده شود یوغ کل نان خبز اتمك
دبندی زیتون باغنه روغن زیتون وسلیط

فحمان وکف مل یعنی شرابك کوپوکی
٦٣ دردمی طور طبسیدر قلدة صهبا وسعیط

اسب * وطرف آت کنشه جاریه وشبدیز دینور
ضحوه * وچاشت که قوشلق ییل آدی سال وقبط
٨١٩

* دلی اغزمی حفظ ایلیه پاکلشدن حق *
* عصم الله لسانی وفمی من تغلیط *
* فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات *
* لفظاین نظم لطیفم کهر بحر محیط *

قطعه

نوجیه فتح نون وسکون واو وفتح جیم ویاء عربیه آخرده هاء السیل معناسنه کیم عربیسی جراف وجواف ودفاع در

* قطعة قد صححت لا تقرؤها بالغلط *

دهر * وهنکام وزمان اولمش میان اورته وسط
عدل ایدن دادار * عادل * عدل ایمش داد ووسط

اوصلواق فرزانکی هوشی خرد مندی وارب
اوصلو فرزانه دهی کوسج تنك ریش وانط

آدم اوغلونده بر دم زاده فی الانسان ایمش
فرمش اونوتمه امه یاکلمه هفتوت وغلط

لاتکن اولمه مشودار غین در آکاه وغضوب
شنشنه خو یدر منش طارلق آرغیدن سخط

رفت شاکرباه اولاق کندی دیمك راح البرید
برنبامد کلمدی لم یات یول راه ونمط

مائده وطریان سفره جنین وخون دست
ممتلی وپر شده طولمش دیمك قاز غاز وبط

صایدیلر عدوا شمار بدند آلتون زر نضار
آرتق اکسك سزد یمکدر بی کم وبیش وشطط

یوك چکندر بارکش حمال بوکدر حمل وبار
آرقه ده فی الظهر ودر پشت وسپید تربان سفط

مشط ومشقادر طراق شانه سفاهن فارسی
چوزمه در حل وکشودن صاج ایمش کاکل سبط

ضفر ونبیدن اورمك بوکه عبل وتافتن
٦٤ صاج قورجق اولمه در تابیدن کبس وقطط

دین * بورج آوام دلسز بی زبان ابکم کبی
ضائل * ولاغر آریق دیشسز اولان بی کار ثالط
٨٣٢

* مر بزرکی جوان اندر کوال دانشست *
* انما عز الفتی فی کسب عرفان فقط *
* جرم عینی فی بحار اللطف کالخث الدنی *
* یا الهی منك ار جور حجة لالی قنط *

انط فتح همزه وناء مثلثه ایله کوسه کوسج معناسنه کیم فارسیسی تنك ریش در

* لك من بحر فؤادی درر اللفظ لفیظ *

صاقلین * حافظ * وعاء عله نكهدار * وحفیظ
اندرز سفر و كتاب اوكه سنون دن تقریظ

نیزه ورمح آدی مزراقدر اوزون طوط و دراز
خشت ایمش نیزك وشل هم قصه كوتاه وعكبظ

دائما ن وملوان در كیجه كوندز شب وروز
تلو وخواندن اوقومق لازم وبایست و لظیظ

ایلكه یوسه وسلك اورغانه دی قلس ومراز
شخت ونارین دیمه در اینجه یوغون سفت وغلیظ

باغچه فالیز وخضیله چه ندا و شبنم
نور وبشكونه چچك صاقسی سفال اولدی شقیظ

فربهی اولدی سمزلك اسن و بذم وعسن
هم سمز فخرزو لمتز كبی زهلوق وبظیظ

اولدی آماس و ورم شش قوفونتی وكنده
لاشه در جیفه ومردار اولیدر مرده جفیظ

آمد وآید هم كلدی كلور جاء یجیء
كیرایله كتدی كیدر رفت ورود جاظ یجیظ

پادشاهك قپوسی دركه وباب السلطان
چاوشه دیندی یساول ایله سرهنك ودلیظ

یك آزاند كتزاقل طوغریسیدر صادق وراست
٦٥ قین قول برده واتباع ووشاقان ووشیظ

هس * وكوبیدن ایمش دوكه یمك خوردن واكل
هضم * وآلش كه سكرمك كبی ماند ولحیظ
٨٤٥

* انجق الله ایشدیجی بیلیجی صاقلیجی *
* انما الرب سمیع وعلیم وحفیظ *
* انت فی منزلة الوصل بشبش وهشبش *
* انا فی بادیة الهجر حزین واظیظ *

وشیظ قتح واوایله وفعیل وزننده اتباع وحشم معناسنه در
مه

* لایقارب عندنا من ماله فی الشعر حظ *

یارادن * منشیء * ویزدان در خنك بختلو احظ
یاوزو * ناصر * معین یارد مجی وایه پای وحظ

برغمان ثعبان یلاندر كال اورمجك عنكبوت
صوقه در لسع وكزیدن اولدی ام درمان حفظ

فیلم وشانه طراق حلاق بربرسرتراش
ریش ولحیه عنفقه صاقل قالن استبروجظ

خانه ها اولر بیوت ابواب ودرها قاپولر
درشوید واد خلوا كیرك شتاب ایومك نكظ

كشتن اولدرمك اماته اصمه صلب آویختن
لص ودزد اوغری كتوآدم دیمك بدخوی وفظ

غوك وضفدع قوربغه جریث ماهی در بالق
غمرودا مادردكز باران یغمور اولدی لظ

ایوه در آبی سفرجل كیم یدم خوردم اكلت
حصه وسربخش قسمتدر انار ونارمظ

طام سقف وآسمانه كوه روزن پنجره
صرچه مینا واسر بایست واجیدر ملظ

شاه وضأن اولدی قویون فرفیرومبش وكوسپند
قورد آدیدر كرك وعسعس منع كردن قومه دظ

جنجك واسبست یونجه حند فوق وفصفصه
٦٦ كاكیان احریض اصفرتزه پرغند وقرظ

وین * اوزم انكور اویزه قرقف وصهبا شراب
نضح ونجیدن صوصاچق طاسه اندوه وغنظ
٦٥٣

* صاقنك ای طالبان سز چوق یمكدن اویقودن *
* احذروا یا ایها الطلاب من نوم وكظ *
* دربرصاحب معارف نیسب خواری جهل وش *
* عند ذی فضل وعلم لیس ذلا كالنكظ *

نزه دری دباغت ایتدكلری سماق یپراغیدر
مه

* لبس من اشعار نا حظا لاشخاص غلاظ *

فرد * وتنها يالكز اولدى دوكوش جنك وتماظ
حق * وداد وعدل غوغا ايتمه جنكيدن تكاظ
بزده در فينا و درما يوق ديمكدر ما ونيست
دشمنی دشمنلك اولدی مثره ومقت وكظاظ
اولدی بيمارى و رنجه خسته لك سقم وضنی
مردن اولمكدر عربجه تعس واعصاف وفواظ
قوقلق بويدن و نجو وشميم و استباف
طاتمه مسر بدن چشبدن تازيسی ذوق ولماظ
در درون فی الجوف ايچده واهجه آتش دغل
باغمه وركردن جوی يالك زبانه و شواظ
دزد خرسز لص وخارب شص وطل وخمع ايمش
هم عربده اولدی براوغری آدی دزدی شظاظ
بنكر ديننظر باقر باقق نكاه بدن شفون
طرف ودیده كوز او جيدر كوشهٔ چشم ولحاظ
دان بيل اعرف صاقلق اولدى نكه برداشتن
وعی وكم و احتراس و اكتلاء و احتفاظ
يبصر وبيند كورر هم رآى وديدن كورمه‌در
بين كور ابصر كوز قپاغی بام چشم اولدی حجاظ
اووه درامليس و تبا فارسی هامون ودشت
٦٧ معنیٔ بالای كوه اعلا يری طاغك شناظ
سهب * وعوام وحصان وسابح آندر اسب وش
ضاع * كشد ضايع اولدی شی ديمك چيز ولماظ
٨٧١

* آهو بی كم كرد بار مزكرشمه هوش من *
* ظبية قد ضيعت عقلی بايماء اللحاظ *
* بشنو بداين پند مارا دكله بك بو نصحمز *
* انما عز الفتی فی حسن خلق واتعاظ *

* قماش النظم من ديباج نثر فی البها انفع *

جليل * اولو كلان پك بوجه در بالا تر وارفع
كوان * ضحاك * وخندنده بهادر شير مرد اشجع
كونشدر شيد وغوره طوغدیغی يرخاور ومطلع
شعاع و پرتو آيدين كولكه اولمش سايه وشعشع
هجاج وراس وسرباش اولدی كل كيمسه چسنك اقرع
صاچی چوق آدم آدی مردانه موی هم افرع
صيه ادهم قرادر صاری زرد وفاقع وناصع
بيردر فلفل و ناغث صفران كرسم وايدع
كوراعور خشث اخرس دلسز اولمش بی زبان وكنك
چولاق چنك اجذم آدبدر طوپال اك اعرج وهجرع
بهادر مفشم وهيذام هم كند آور وارخد
شتر دل بی جكر قورقاق جبان وهيرع وكعكع
قميص و پيرهن كوملك بز اولدی لهلهه كرباس
قدبد و كهنه اسكيدر پچاوره كاپك ومبدع
طومز عفر و كراز آيو ديمكدر قاره وكهنی
شغال وروس دلكو هم چقالدر اهمر ووعوع
كبكدر شادن وآهو صغن كاوزن هم يامور
جبل طاغ كوه طاوشان باورسی لاغو بچه خونع
كفيله ديندی بابران و ضامن دين وتاوان بورج
٦٨ يمين سوكند آند اولمش كواه وشاهد ومقنع
زكام * ارض وخشام اولدی اولمدرام قشم مرك
خرافج * زندكی ديرلك فراخترلك كنكش اوسع
٨٨٤

* خدا به قوللق ايت اولدرمين رزقه قناعت قيل *
* بمعبود الانام اعبد بقوت لا يميت اقنع *
* مرو با مجلس باده تو ساز لابه رامشنو *
* بنادی الراح لا تذهب رباب اللهو لا تسمع *

ان هذا الدر فی بحر کثیر الانتفاع

کردکارو* مستعان* تکری یکت مرد وشجاع
صاججی باشنده* ناشر* اکه کشتن ازدراع

بونمه واریدن نواربدن ترتم ابتلاع
زرد اوبورسرواط قوصمقدر هراشیدن هواع

باهه ونوفل دکرزدر آنحست آطه بضع
هم سرن تبروقریه یلکن اوزار وشراع

آغری در غفری وجع هم آغلمق تحن وغرنك
درد سر باش آغریسی غول وشقیقه وصداع

احتضان قوجمق خجالبدن قوچاق حجروکنار
لثم وبوسی اوپمه در بدرود اسنلشمك وداع

بوله وقصابه امزك کوزباردق تنك ایمش
شیرسودضیج آنی ایچمك شیرخوردن ارتضاع

رتما وقلما ازکره اندك بارایمش
ودنّ سومك مهر واخوردن قارمق ارتفاع

کنکران چاودرعلس هم دخن ارزن طاریدر
کبل هم بازبدن اوچمکدر کوبزاوچك صواع

ارکك ارسلان شیرضیغم کلد قبلان بلنك
پارس ایمش یوزو شکیمه ر تجبدر دد سباع

سن ودندان دیش آدی پستان وثدی اولدی ممه
٦٩ شکم اصرمقدر کزیدن اممه مسریدن رضاع

طس* ونکان طاس آدیدرتبسی دیسق تشخوان
ضیفوا* مهمان کنید ایلك قوناق یرتس وقاع

٧٩٨

مرشنیدیم ازد وهررازی کذشته فاش شد
فدسمعنا کل سرجاوز الاثنین شاع
رازهای عشق راباکس مکوخاموش شو
قال صب عارف للارض اذن واستماع

من اتی معراج اشعاری له قدر رفیع

کوك سما و آسمان خلق ایلسین یزدان* بدیع
امر و فرمان یراغ ومنقاد وفرمانبر* مطیع

حفر وکندن یعنی قازمق قازمه صاقورو زشت
نزف وکنیدن صوچکمك قویدر چاه ونقیع

چون بربدن کسمه قضب وجذف وجزل وبتك وجز
دید بلر کسکین بچاغه دشنه تیز ووقیع

آت آدی لحم وخوا عظم استخوان یعنی کموك
نرم یومشقدر سخام اولدی فتی صبحت ووکیع

کشتن ونسبار کزمك بدترا قبح یك کتو
ایشله اصنع کارکن چاپوق شتابان وزمیع

مقطره وکنده طومرقدر اباق با حامله
سلسله زنجور زنجیر ویبون کردن تلیع

ازتکن من نخل اغاجدن جنی وچیدن دیرمه در
فارسی شایه یمشدر نوعه وخرفه ینیع

بهجت وخوبی کوزلك قبح و زشتی ضدیدر
روح وشت اولدی کوزل شی زشت چرکندر شنیع

صوچلودر مجرم کنهکار اوردیمك اضرب بزن
تازیانه قامجی اولدی سوط وعرفاص وصریع

کوسپند ونعجه قوین حبرم وجو در صغر
٧٠ سیله و کو باره در یعنی سوری سربه قطیع

عام* ییل سال ومسن وسالخورده یاشلودر
شیخ* وپیراولدی قوجه یوکسك دیمکدر بررفیع

٩١٠

روکلستان را بهنکام بهارای پور من
یابنی اذهب الی البستان فی فصل الربیع
باخصوص آن بقعهٔ مرغ سرادرنخلهاش
سمها حس وفی اشجارها طیر سجیع

* يحصل الفيض بانشادك فى نظم بليغ *

كت * عظيم * اولو ديمك آت آديدر باره فريغ
سوكلى دوست * خليل * اولدى حسن كوبجك سيغ
خسته اولدى سته شد داء بازق حيف ودريغ
هيغ و مرك اولوم ديرلك ايمش زى و رفيغ
كرم ورز باغ تيكى كحب فور وقد ركنشو
اوزم انكور و عنب صالقمى عنقود وسريغ
ارقم ومار يلان لدغ وكزيدن صوقمق
دى عدو دشمنه كاشح دخى كين خشنه وريغ
نصع وايلاد و نتاج اولدى طوغورمق زستن
انامام ام يكى طوغمش آدى نو زاده صديغ
كاردو سكين بچاق تيز وذلق كسكيندر
قين جلبار ونباب اولدى قلج مهذم وتيغ
دلبلك شبفتكى جنه و مجنون دلى هار
سرسم آدملك وكانا دخى هجهاج ورديغ
غابه وبيشه در اورمان اووه دشت وفيفا
صخره خارا قيه در طاغ تپه سى شاهق وتيغ
زوبعه دوله قاصرقه بلوت ابرو عارض
چه ندازله دومان اولدى ضبابه دخى ميغ
قورقودر زاد و ترأز و فزع و بيم و هراس
٧١ هصب وهجهاج وهرب قاچمه دى كندو كريغ
كان * ومنجم آدى معدن دمر آهن هيرب
آبخشك * واسرو شبشه دراى مرد بليغ
٩٢٣

* كردآن چشم سيه صبرو قرارم يغما *
* زد بجان ودلم آن غمزهٔ خون خوارم تيغ *
* كندى مقصودمه بن ايرمدم ايواه ايواه *
* نشدم نائل كام خودم افسوس ودريغ *

* هر كداين قطعه كند ياد شود صاحب ثوغ *

تكرى * ال * ايزدو كون طوغمه سيدر شفته بزوغ
مه * قمر * آى ديمك آيدنلق ايمش فخت وفروغ
شير سود در حلب و دروريشه و غميم
صاغمه دوشيدن و تهشيم مخيض آيرن دوغ
غاوشنك اولدى مسس سلب صبان سكه غباز
ثور اوكوز غاو بيوندورق آدى نير ايله يوغ
بعث كوندرمه فرستادن ومن وكس كيسه
نامه رقعه بتى آخيدن ايرشمكده بلوغ
صو يولى ناصفه وسيب وعفيق وكهريز
عرم وسكر صوبندى دخى بنداب ايله چوغ
رنك كردن بويامق صبغ وش انغار امغار
مشق و تاوه آشى رنكين بويالدر مصبوغ
اينجه فرق هكه فواق اسنمه فاژ و ثوبا
اوكسورك جسرو سرف فش ككرمك آروغ
طلق اورن پولى ابرسون بجى زينت پايون
مهره بونجوق خرزه مهره لمك صقل وكروغ
آلجى كاس آهك ولافونه لوكوندرسارو
نبن وكاه اولدى صمان آدى چامر حر وكبوغ
اولدى خسبيدن و ناويدن و خوابى اويومق
٧٢ نوم وش خفته وقيلوله وتهجاع وهبوغ
ضب * شمس اولدى كنش آيدنى تاب خورشيد
ظلهما * سايهٔ اوكولكه سى فر بهرو فروغ
٩٣٦

* كژدم زلف كه با اوست كزيده دل من *
* عقرب الصدغ بهما قلب كئيبى ملدوغ *
* سنز حرامى يميك داخى يلان سويلك *
* كم نخوريد شفو نيز مكو ييد دروغ *

* خواند این قطعهٔ من بلبل خوشکو در باغ *

قبلجی * جاعل * و سازنده زمان حین وچاغ
کش * وجیه * اولدی کوزل یینیه دی مغز ودماغ
یونه در بلع وفر وبزدن وا آش و طعام
چینك خایش ومضغ اولدی کویش جره وکاغ
لبنهٔ وخشت آدی کرپیج فره بالحق هش وحال
پخته خشت آجر وتوغله کرمد طوب وساغ
لعب وبازیدن اویون اوینه بنباز و العب
خریط ومسخره قشمر خوره طه هزل و لاغ
اون دقیق آرد نفینه بولاج در اکنار
لاکشه تو تماج ایمش لا خشه لخشك سرداغ
قصه خوان افند ومداح مثل خطه فسان
دی بلانجی یه در وغکوی ومزور صواغ
فضه وسیم کمش زر ذهب ونبر التون
هم قیو مجینك آدی زرکر وصایغ صواغ
او قویان مقرئ وخوانده دوت آمه ونون
لامق ورافم وزابر بازیجی اولدی بناغ
جلع وجالع ادبسز دخی ناد اشت وکلوك
چوب ایله منسهٔ دکنك زدن اورمق افشاغ
طالمه ناغوش وغلبدن دخی فس ونلجیج
٧٣ قره بانق قوشی غطاسه وغماسه وماغ
عج * چاغزمه فریو یدن وبانکیدن ایمش
حافظ * آسافشرنده صیقان اوت خضل وکاغ
٩٤٩

* ایها العاشق هل تعرف من حیرنی *
* ساحر قد فتن الدهر بزلف وصداغ *
* ایکی دنیاهیزی ترك ایله اولور ساکه *
* میشود معرفت هردوجهانت بفراغ *

حصول

* حصول علم لغات بسفر با موقوف *

کلان * کبیر * اولوقور قونج سهمناك ومخوف
سخی * جواد * وجوانمرد چیرنسنه ده قوف
قسلدی یخ یخ وهمس ویقول وکوید در
چرا نچون لم قور قاق شترد ل و یهقوف
او چار یطیر و پرد فری ساق ومانورك
قنت جناح و پر آنما چه واشه وسرنوف
فسیح واسع بولدر فراخ ایله انبون
شکفت وکازو تهال ومغاره در منجوف
جلاجل وخراشك قبل پل شمشل ایمش
شتردوه عتله وهراهن ودر نوف
صواف وماصو ابندر قضاعه بند ستر
کلا وقوبغه در هاجه ضفدع وشرفوف
صماخ وسامعه واذن وبجه کوش قولاق
آنك یوقاروسی بالای کوش ایمش دخی قوف
عطاسه عطس وکداس وخفیدن افسرمق
سکنج ایله کله دوست اوکسورك سعال وسروف
حذا وقفش پا پوج پا بدان وکفش ولخا
پابوجی سرکرو اسکاف همدخی اسکوف
کلیم اراض وتواسی بکه ابد ساکیز
٧٤ عبا پلاس آبه در پشم یوك عربجه سی صوف
جمال * وش دوه لراشتران آتان خراشك
بکظم * خشمله باکین غضبلو شرزه اسوف
٩٦٢

* ستزابکردن حوری قلاده میکردن *
* نظام لفظ بلیغی بجوهر موصوف *
* مفاعلن فعلات مفاعلن فعلات *
* زحاف قطع ایله مخبون مسبغ ومحذوف *

* نظم کهرزای من قطعهٔ در نجف *

رادو* سخی * لطف ایدن بخشش واحسان لطاف
عاقب * و پس صکره در پچمه کذشتن سلف

حمل ایله کوکوار یوك یینی خفیف وسبك
ظهر و قراك آرقه در جفتن اکلمك جنف

داء والم اغرید ر تیرك وغفری کبی
رخنه و بیمار وش خسته مذبل و دنف

زیر زمین تحت الارض اولدی یرآلتی دیمك
کور مزار آدیدر قبر وحفیر و جدف

کوندز ایله کیجه در روز وشب و کرتان
تار وقرانلق دلس ظلمت و دمس و سدف

فوج وجماعت بلوك اولدی همو ور کروه
مسجد ومزکت مجد هم صیره در رسته صف

معنیده ال ارقه سی ظهر ید و پشت دست
پنجه اوج راحه ال آیه سیدر مشت وکف

شاخ چچك فارسی کل دالیدر غصن ورد
نور وشکوفه چچك صاقسی سفال وخزف

چغز و کلاور بزغ قور بغه نفاقه در
قابلو بغه رق ایمش چلچله باخه کشف

یسحل ونابدبو کرایب ابق وزیسمان
٧٥ یعصر وشبلد صقار جبره عصاره تلف

هبس* وروش کنمه در نزد ولدی یان دیمك
خشعه * و پشته دپه سوی یکادر طرف

٩٧٥

* بادل وجان از پست فاتحه خواند ترا *
* وارمی سنکچون اوغول هل لك خیر الخلف *
* مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن *
* لفظهٔ منظومتی جوهرة فی الصدف *

* لفظ جوهردار نظمم تیغ معنی راغلاف *

یارادن* خلاق * و یزدان در بلوت وابرو طخساف
صاقنان پرهیزکار و* متقی * تاب آری صاف

اعتزال و کفن اکرمك ریستن رشتن کبی
پشم یوك معناسنه تاز یسی عهن وصوف وصاف

لهو ه جد وی ویرکید ر مغبازه و بخشش کبی
انتخا فخر و تمدح لاف اوکونمکدر کزاف

ضلع وپهلودر اباکو اکرید رافقم شکفت
کشت وصفله بوش بوکور اولدی کو بکدر سره ناف

مل سجید ر فیهج و جریال واسفنط و شمول
بتع ومسطار و عقار وطله وراف وسلاف

زیر زنباره شهیدی قلتبان قندع کدی
ملقعه قحبه اورسبو لفچه شلف وجاف

پیشخورد اوتمه عجاله ذره وارزن طاری
لوبیا ودجر بوکرولجه یمك خوردن عداف

ارز وناژ و چامدر دلب وسپیدال وچنار
بید فرسبدر سکوت صنار وصفصاف وخلاف

طاسه او مغموم ومکروب وحزین اند وهکین
کربه واندوه ایش غم آغودر زهر وذعاف

عندل وچلانه بلبلدر هزار آوا زندخوان
٧٦ زندران وزندباف و زندلاف و زندواف

بعد * من درس اوقودقد نصکره پس ازخواندنی
حفظ * و یاد ازبر آچلمقدر شکفتن انکشاف

٩٨٨

* هشت حرف اندر زبان فارسی نایدبدان *
* حاو صاد وضاد وطاو ظاو عین و غین وقاف *
* فارسه مخصوصدر اوچ نقطه لی دورت حرف کیم *
* بیری پادر بیری چیم بیری ژادر بیری کاف *

افظ هذا النظم در بحره بحر عميق

آچچى * فاتح * كشاينده سزا لايق حقيق
بوزيجى * ماحى * پهنده اينجه باريك و دقيق
آز بولونسان نادرونا ياب شى چيز و زيال
سوكلبدر يارود وست وخل و محبوب و صديق
بت شمن طاغوت عزى خج چليپا و صليب
مهتر ترسا نصارانك اولوسى جاثليق
قلى و تفزيدن قاوزمق دبه قويرقدر ذنب
بشمش آت اسلع تبه باصدرمه دركال و وشيق
مقدحه آتشزنه چاقمق حراقه پوك قاو
كل غفلجمدر شراره سوختن يانمق حريق
آيغر آتدر ذيخ وشبدخ ات سسى شيهه صهيل
كيج اشك كعسه اشك آوازى بانك خرنهيق
نخط و خليدن كه سومكورمك سومك خلم و مخاط
تف توكورمكدر نخم بفيح سلبار اولدى ريق
درش و معاف بملك اونلافدر چرازار و لباق
طوربه در مخلات و توبره اربه اولمش جوعليق
اوكرن آموز و تعلم افعل ايشله كاركن
پيشه صنعت ايش ديمكدر اوسته استاد ولبيق
قوغه سجل استاخ ناعوره طولابدر خربله
٧٧ قعرو بن ديب چه قويى صيلدر بن زرف و معيق
عم * اولولقدر بزركى سوكى ود دوستى
اخت * و خواهر قز قرنداش اركى دادرشقيق
١٠٠

* لا تخافوا من اللصوص اين اذهب فاذهبوا *
* قد تدارككا الرفيق المهتدى ثم الطريق *
* سركشاده پابرهنه باش اچق يالن اياق *
* ميرويم آباد را نمشى الى البيت العتيق *

* شعر رنكين بدلت همچو قاش اندر سوق *

نور * وفر آيدين ايمش قاره كولاق تاره غسوق
نورلو تابنده * منير * پارلمه در رخش و بروق
بووه لانه مكتنه سرچه چنوك ودخنان
دال قارتال قوشى اولمش رخمه يرخم انوق
اولدى شيلانه وشيلانك و عناب و سنج
نوعه و باريمشدره ارك آلو برقوق
سندف وطبل طاول كوبه تبره دبلك
سورنه سرغينه وخالوكى زماره و بوق
سوزمه در تصفيه پالودن و پالايدن
سوزكى پالاون و پالونه ومبزل راووق
اولدى لا يفتح اچلماز كشوده نشود
اورتولو قاپودر بسته و باب مغلوق
غوله ديوانه و شوريده و غبسه دلبدر
داهم و اخبل ومهروع وهبيت و مالوق
مان و كاچال اواسبابى آثاث وزازال
درج وحقه قوطو صندوق تبنكوزندوق
كنج و ثاهه دينلور دلحكه شدق و كب آورد
چون بوغاز حلق وكلو جمعى كلوها وحلوق
قاينمق جوشش غلى و غليان و فوران
٧٨ بختهمنضوج پشن سوخته يانمش محروق
لحم * وكوشت ات ديمه در زاقيه وكال وخروس
غوچه * وتاجه ايبك طورنه كلنك وغرنوق
١١٤

* راست ديديم مهى خوبى دلدارست او *
* قدر أينا قرا و هو جمال المعشوق *
* رزق ايچون غم يمه آچ كوزلرلك ايتمه طوق طور *
* در ازل كرد رازق بيچون مرزوق *

* هـذه منظومة دربة بالاتفاق *

مر جنلو مهربان * حنان * طوليدر پرده هاق
غبث * وباران يغمور آچلمق شكفتن انبلاق
بوح ايله جونه كنشدر مهر وخورشيد آفتاب
وجه ورو يوز زلف وكيسو صاج بلوت ابرو بعاق
جبلم وحاسن در آى آيدنلغى بهر ومهك
آى صوكى انجام ماه وسلخ وداداً و محاق
ليلة القمرا مه تابان در آيدنلق كيجه
يول سراط وراه رفتن كتمك اولمش انطلاق
يوز محيا روى تابش پارلقدر التهاب
تاروظلمتدر قرانلق يانمه سوزش احتراق
هم يكى آيدر هلال و ابن مزنه ماه نو
حاجب ابروقاش ديمكدر نسنه درچيز و لواق
چاشتكه قوشلوق غزاله اويله ظهر ونيم روز
عصر ايكنديدر دكرسچمك كزيدن انتياق
ياتمق استلقاء و وستان يتسودر خفتن عشا
فخه خواو يقو قوشاق اولمش ميانبند ونطاق
عاشق افتاده سون محبوب ودلبردر كوزل
دوست داشتن سومه درحب و وداد واعتلاق
در جهان عالمده فى الدنيا بود اولور يصير
٧٩ نحس الم غصه جدايى آيريلقدر افتراق
طبس * چوق صو آب بسيار ودرخت اغاج شجر
كزغ * واشق كيم براوت صمغى بياض اسفيد آق
١٠٢٧

* ادعى حبا على رغم العدى بالشاهدين *
* ان لى عينا لها دمع و قلبى فى احتراق *
* اشك چشمم شد شراب از حسرت لعل لبت *
* جسم وجانم كرد بريان آتش درد وفراق *

هذه

* هذه القطعة من يقرأها الكاف ملك *

حاكم و * داور * وقاضى چك و حددز صك
يوجه بالا و * على * كوك آديدر چرخ وفلك
پنبه وقطن پموق فلكه اغرشق چرمك
پشم يوك طره دينلدى ايكه مغزل دستك
نام خوابيدا و يودى بو كيجه الليل امشب
مهد وكهواره بشك طفل چوجوقدر كودك
چفته مقلات چومق دودله و قله چلبك
لهو وبازى اويون ارجوجه صالنجق اورك
چوچه وكردنه وقلبه وبرج اوقلاغى
شوبج ومطمله و شوبق وصوبج مدمك
صور بپرس اسئل ومخفى ونهفته كزلو
اولدى اغلوطه لغز يلمجه چستان كردك
باقرم مينكرم انظر كوستر رهنما
قسمه قبهل وسنه يوز آدى فرسى چچك
منهره مزبله درشوله وكلجان شكه
فشقى سركين ودمال اولدى تكه خشى نزك
تارله درمزرعه فلحان شيز وشوريز
يرزمين كاديه كلهون ومدر يعنى كسك
كفت وكويد ديدى ديرتاز سيدر قال يقول
٨٠ همچو من بن كبى مثلى طوطى ببغا توتك
فكر انديشه دوشونمك دلى هارو مسلوس
غم * وپژمان طسه احق آدى مدهوش وشفك
١٠٤٠

* هشت شد درلغت فرس ادات تشبيه *
* ون و مانند وچو همچون وش چون آسانك *
* پرتو طبعمه بو نظم كهر پرور يمه *
* رشك ايدره مهر جهانتاب وثرياى فلك *

قبهل فتح قاف وسكون
باء موحده وفتح ها آخرده
لام ايله يوز معناسنه در
قسمه وسنه كبى
فارسى چچك در
*

شده هر مصرع من در دل حساد خدنك

باورنده اینانن * مؤمن * وبهرآیدین زنك
غوث * وفریاد مدد اولدی دوکوش حرب وجنك
عسکر وفیلق وزماره وجحفل چری هنك
اولدی قائد چاوشك آدی یساول سرهنك
مکه ده فی الحرم واندر خاتون عرب
کان شد اولدی ایکی طاش صفا مروه دوسنك
قالب وناوه بدن نقش کبی رقش ونکار
صورت وچهره قلق ماده هیولی نیرنك
شوشب وشبدعه شواله که عقرب کژدم
فشب وذیفان آغو معنا سنه در زهروشرنك
دبلم وحبقط ودراج وتذرو جوربوز
زهرو وکرکی وخبرجل کبیدر طورنه کلنك
لنزه وچاك کبی یرتغه دی خرق وهنو
رفعه ولدمه وجوه یامه در پینه ورثنك
آینه آینه وذبله وسنجنجل مرآت
توز غبیر وعصر وکرد وصدأ پاسدر زنك
زه کرشدر وتراوق تمرنی نصل وپیکان
یای کمان تازه اولدی اوق آدی قتره خدنك
نعمه دست ال طاش اتان قاذف ایله سنك انداز
٨١ سنك طاش جندل ومقلاع صپان دستاسنك
مام * انا والده دوشیزه وکاعب قزدر
غنج * وشبوه دیمه ناز اوغلان ایمش ضنو ودبنك
٢٥٠١

هذه القطعة تمت بفیوضات دعاك
تکری خوشنود اوله سندن رضی الله عنك
* فیض همتله ویروب تیغ زبانه آبی *
کیم که حفظ ایتدی کلام باشنه طاقدی چلنك

ضنو فتح وکسر ضاد معجمه وسکون نون آخرده واوایله ولد معناسنه در فارسیسی فتح دال مهمله وباء موحده وسکون نون آخرده کاف فارسی ایله دبنك در *

* قطعه مقولة لانحفظ وهما بالشکوك *

پادشه شاه و * ملك * درجمعی شاهان وملوك
ایلچیلك پیغمبری یاخی * رسالت * هم الوك
اغلیان کریان وباکی ایکلین نالان انان
اولدی خندنده کوان مبسام وضحاك وضحوك
تنبك وصفراء یایدر شرعه تار اولدی چله
نبل وتخمار اوق نشانی آدیدر قرطس تموك
نفخه وراسو کلنجك ابن عرس وشنعبه
دب ولبسم خرس ایو اولمش طومز خنزیر وخوك
ان تکلم وربکوبی دیر ابسك لوکرا کر
اکلمز لایفهم ونشاسد احمق ملغ ولوك
دوژه وحرشون پوتراق شوك وخار اولمش دیکن
انجره کیکیج اصرغان بالدران طحماء وشوك
قاره کیمکدر سبه پوشیدن ولبس الدهام
غصه وتسوید اولمش طاسه ماتم بأس وسوك
صوده در فی الماء ودرآب اوردك اوزکندره
ماکیان فربه اولمشدر سمز طاوق ودوك
قاشیمقدر حك وخاریدن اویوز حکه وکژ
تمره کی قوباء اکریون هم سکل ثؤلول وکوك
راست رفتن طوغری کیتمکدر هدا واهتدا
٨٢ شاه راه اولدی بیول یول شارع ووهم وضحوك
سبك * اذابه جل ارتمکدر کداز یدن کبی
سوخت * یاندردی صلی کالبوکی بوتلك تکوك
١٦٦

سال ترکی سنه نهنك وکوسفند وما دومرغ
اسب وکاو وموش وخرکوش وپلنك وقرد وخوك
ایت بالق قویون یلان قوش آت اوکوز طوشان صیچان
* قپلان ومیمون طومز در حفظنه ایله سلوك *

بالهای زرکان *

* لآلئ منظومه فی سلك نظم كاللآل *

اولولق اسی خداوند بزرگی * ذوالجلال
صدق * وكرچك راستی وابتدا اول فیال

قل لنا مارا بكو سویله بزه كل آ تعال
صقلمه منهان ولا تكتم سخن سوز در مقال

قومشوده فی الجار و درهمسایه اولدی صاربود
صاخه سس فرزان سوز صاو كفتكوی وقیل قال

آق سپید و ابیض اولمشدر بیون كردن عنق
قاره سبز احتم عرب زنكی حبش بك شامه خال

دیده وص ئی كورولمش هز بلبله چبز شی
زبرج آرایش بزك اولدی آلای موكب بسال

اهتزاز و میده صالنمق چما نبدن خرام
آردج ابهل ورس بوی بوص قدوقامت یال و بال

طین و كل چامر صمانلی اولانی كهكل سباع
كوز بار دق تنك ابمش باردقجی فخار و كلال

در زمستان فی الشتا قیشده صوقدر بر دو سرد
جامه پیچیدن بورنمكدر تغشی اشتمال

ترك و تازی منقل اولمش فارسی كالك ولكن
كل رماد و ضبح و خاكستر كور فحم و زكال

جستن و جوییدن استقرا وتفتیش آره مق
٨٣ صوریجی پرسنده سائل ایستمك خواستن سؤال

فج * وره یول كرهیدن آزمه در غی و ضلال
مغلط * و هنوت یا كلمق فریب ومكر وآل

١٠٧٩

* ای جوان از كوش عرفان بشنو واز بر بكن *
* شد بز داهل دل این پند من سحر حلال *
* كرچه بی اسباب روزی میدهد پروردكار *
* این زمان فتنه در كیتی مشو صاحب عیال *

* شدعروس نظام من زینده بروجه جمیل *

رفتن واد لاج كتمكدر كوزل نام و * جمیل
رهنما ورهمون یول كوسترن * بحت * دلیل

عدن وخلد وجنت وفردوس اوچقدر بهشت
رود مینوار مغیددر سلسبیل و زنجبیل

كوندر ونشواره كونلك آدیدر مقل ولبان
حرض واشنان در چوغان بوی تخمی حلبه شنبلیل

شاهبوی ابلیم عنبر مرقدا افیون نار كوك
زنجفیلدر زنجبیل وشكویر وشنكلیل

ویرمدی باكه دیمك لم یعطنی بامن نداد
پست وسافل یعنی آلچق جرید رناكس نذیل

تبجره طنجیره و پاتیله كشعه كف كوپوك
كفج كبجه مغرفه ومقدحه و قفشلیل

مغ كاور نصرانه دانشمند ترسایان پاپاز
اسقف وقسیس ومطران راهب وبطریق ابیل

نانوا خباز اتمكجی سمید اتمك شمند
پوغه چه كسمه سكارو اولدی طرموس وملیل

كلمك آیدن قدوم اتیان كبی غشیان ایمش
كتمه رفتن مغر اسنلشمك وداع آساكسیل

یانه وكابیل هاون در مدقه كدوش
٨٤ كوبه و یاور كبی هاون آلی ملكد نصیل

فاج * ثوقدی فارسی بوید اناب ومشك مسك
صبغ * ورونا س اولدی بویه هم چوندر خطرونیل

١٠٩٢

* یا حدیث فخر عالم اولدی ممسوخات اون اوچ *
* از بر ایله حكمت مولاده اجمه قال وقیل *
* دب وجریث ارنب عقرب قرده وطواط عنكبوت *
* ضب ودعموص وسهیل وزهره وخنزیر وفیل *

* اذا اردت کما لا کلا منها فا قبل *

بزرك اولو * متكبر * اوتانمه شرم و خجل
قثم * دهنده ويرندر سوغمه شادو جذل
اشل وشبك چولا قدر طوپاللك اقزل
اشق حكيك و بجل صاغر يدر پرخش وكفل
دوبيند ايكى كورر يعمر اثنتين كبى
كلارزه كشته وكزشاشى كوزليدر احول
علات اورس آدى سندان چكيج پك وفطيس
متين كوالك آدى مقراع ومسحنه معول
كتب وعوكل ايمش قوم يغنى توده ريك
فرازو وعر يوقوشدر ديه پرندك وتل
جزر كرزهاوج اولدى قبق كدو يقطين
نخود حمص و دلل صوغان پياز و بصل
من الرحيم وزپرورد كار تكريدن
فزو نتزار نجق افضل رجا نيازوامل
اوبان لكام وشكيمه يولار زمام افسار
بوقاغى بند وشكال آت ديمك ستاغ ارحل
يكتلك اولدى جسارت شجاعت وكندى
لكم سزه بشما ايش فيار وشغل وعمل
خزينه كنز و خزانه وكنج وكنجينه
۸۵ شكفت وشقب مغاره طاغ آدى كوه وجبل
جفاء * وزحمت ورنج وهجيدن اينجمك
ظهر * يل اغرسيدر درپشت دست كف ال

۱۱۰۵

* نه پيش ميرود عمر ترا نه پس ماند *
* بهر كجا كه شدى درقفاست پك اجل *
* بدان كه سبعهٔ سياره زهره ومريخ *
* عطارد وقمر وشمس ومشترى وزحل *

* كركسى اين قطعه راخواند شود صاحب كلام *

دستياب و * قاهر * وغالب قليج غفج وحسام
قورقودان * منذر * نهيبنده وزرك اولو همام
ماهها اقمار آيلر كيجه لر شبها ليال
براوزون كيجه شب يلدا دخى ليل التمام
چنكلستان ايكه اورمان كوهها طاغلر جبال
بربوزيدر ساهره روى زمين يرجا مقام
ييقمه تخريب ويهيدن غامر وويران يباب
ضوع وجغد اولدى اوكى بايقوش ايمش خفج ونهام
خوزدن اندك قناته قلة الاكل آزيمك
خل سركا يعنى سركه نانخورش قاتق ادام
ركبه ديززانو قباغى داغصه وكردنا
پورث اينجك ساق ران فخذ او بلق آدم خطوه كام
زاويه پيغوله كوشه صفه همخواندو اوان
رادخانه حائط وديوار در طام سطح وبام
صاغ طرف يمنى وسوى راست صول يسرى وچپ
دبر وپس آرد اولدى اوك معناسنه پيش وامام
بريمش خرفه اغاجدن از درخت ومن شجر
شطأ ياپراق برك ايمش خسته چكر دكدر جرام
تكريدن قورق الله الله و بترس ازكردكار
۸٦ قورقو خوف وبيم وشرميدن اوتانمق احتشام
لون * وبويه رنك وسرخ واشقر احمر قرمزى
غيزان * راهن حبرادر قزلجق اى همام

۱۱۱۸

* باغم كبسوبت اى ليلى وشم شب تا سحر *
* فى قفار الهجر كالمجنون صبى لا ينام *
* قورقيك انجق جناب حق اولواوج آلچى *
* لا تخافوا انما المولى عزيز ذوانتقام *

* اقرؤا نظم لغاتی فعلینا التفهیم *

یارا دن * فالق * ویزدان بزرك اولو عظیم
نجم * واختر کبی یلدز گیجه شب قصر وصریم
اولدی خندان کولجی باسم ومبسام وبسیم
خوب روکوکچك اولاندر حسن الوجه وقسیم
زنجب ومنطقه قوشاق میان بند ودوشاخ
حلقه درخوق وجسر طوقه در آوزین ازیم
تره جرجیر وسمو شیح ودرمنه یاوشان
وطب وزیاش قوری اوت کیبه خشك وهشیم
نوعه وشابه یمش قرف قابوق فافلیز
ایج هشو لب چکردك آدیدر آسنه جریم
اوفلمك نفخ ودمیدن نسمه ذم که صواوق
دمه منفخ کورك آدی کمر انکشت وفخیم
دالکیدر سم سم ورو به دله سکسار داق
کبش وموینه کبی کورك آدیدر مستقه ینم
سالخوردن یاشمق اولدی طول ییل سنه سال
تاوتك یاشلو معمر قوجه درپیر وکهیم
پسرت ابنك اوغلوك پدرت باباك ابوك
هاروممسوس دلی اوصلو حزد منـد وحریم
اسکیمك کهنه شذن درس وهمود واسمال
٨٧ دیندی کرباس کهن اسکی بزه هدم ورددیم
جدف * وکور مزار آدی زمین یریغلم
بغلمان * تنبـه پیرامن ایش چوره حریم
١١٣١

* مرخدا وندنکو کار وبزرك ودانا ست *
* انما الرب کریم وعظیم وعلیم *
* حق تعالی ایده او جمقده سکا احسانی *
* انعم الله تعالی بك فی دار نعیم *

* علم الله تعالی لك مالم تعلم *

منتقم * دادستان اوج الیجی قان خون دم
فضل * وافزو دن ایمش آرتمه دکزدا مایم
پادشه شاه کیازند وخلیفه کیخم
پك بیوك مهتر ایمش اکبر اجل واعظم
شیر ارسلان عماس وغثث وضمضم اسد
شدقم وسلقم وعذرام وعبوس وضرغم
باغچه درکلشن وگلزار وحدیقه فردوس
ضیمران فسلکن اسپرغم وناز بوسپرم
ایسم اولمق خمشی تن زدن وصمت وسکوت
کراصم یعنی صاغردر دلی یوق لال ابکم
خنصر وکهبر وکالوج کوچك برمق ایمش
یوزك انکشتر وخیتام ایله بطرم خاتم
معنئ کنت وکواره وخلبه که قوان
پرمی وموسه آری نحل وثواب وخشرم
یعنی هکبه مده بخرچین من وفی کرزی
صبغ وترنانه قنق زاد ازقدر زردم
یولجیدر سالك وهم ابن سبیل وره رو
یول ره وترهه یولداش رفیق وسنکم
نصع وانفاض ونتاج اولدی طوغورمق زاسش
٨٨ فاری آش پرمسیدر تاسه وتلواسه وحم
فاز * قورتولدی رهیدازلك اوددن من نار
چاقمغ * آتشزنه وزند صوق برد وزم
١١٤٤

* اشعری کفت که چارست پیمبر ززنان *
* حضرت آسیه وساره وهاجر مریم *
* قبل لم یأت من الجن نبی ورسول *
* هکذا نعتقد الله تعالی اعلم *

الله تعالی اهل بادیه دن
واهل امصاردن ونساءدن
طائفه سندن پیغمبر ارسال
ایتمدی وجمله سی اهل قرا
دندر من تاریخ خمیس
*

مصادرای پسر شدام مشتقات در هر فن

عزیز* اواوکلان اولش طارلمق خشم وارغیدن
خردمندو* رشید* اوصلوچالشمق جدوبوشیدن
تودهٔ کشتن اولدرمك قارشمق هرج وکالیدن
کیبدن خلس قاپمق غارت ایتمك نهب وغالیدن
طارلمقدر تهوّر معض وغرمیدن غراشیدن
باغرمق صیخ وبانکیدن نحیم اوکسورمه سرفیدن
سکرتمك سعی وچروبدن رخیدن صولومقدر رانخ
فنودن عثم اکلمك طولاشمق عکف وغالیدن
جزازوکزد کسمك غرس وآجستن اغاج دیکلمك
بیومکدر نما ونشو وبالیدن کوالیدن
دینور طولدرمغه اداهاق وشجر آغشتن آغندن
کلاندن رش صاچمق دوکمك اهراق وتنالیدن
جماع ایتمك رفث کاییدن وکان کردن وکادن
شپیل وهمز صقمق احتضان قوچمق خجالیدن
نکاهیدن اسامسه وانکرستن طمح باقمقدر
قنامق لوم وعذل وعمص وتانیب وسکالیدن
طاغلمق کشح وکرشیدن پرشیدن پراکندن
فشاندن نشر صاچمق ایکلمك تأنان وناليدن
مخافه قورقمه ترسیدن نهیبیدن نهاریدن
٨٩ نهازیدن نهاویدن هراسیدن هیالیدن
هدف* نیشان نشاندر کوزلمك نظر ونکاهیدن
نواظر* دیدهلر چشمان بصیرت باقمهدر دیدن
١١٥٧

هدیه کرده ام نظمم ترا ازجان میاید
سزا ییدن پذیرفتن پسندیدن سپاسیدن
من المحبوب مقبول وبالعشاق مخصوص
جفاکردن شکیجیدن نیازیدن شکیبیدن

شمارا وصف جوهرمیکنم بایست اشیدن

آچق پیداو* ظاهر اورتمه در تغمیم وپوشیدن
نهان* باطن* کیدر کزلو وجدان بولمه یابیدن
ایشه مك بول وچابیدن تغوط صحمه دریدن
یومقدر غسل شوییدن آرتمق طهر وپاکیدن
ستادن اخذ آلمقدر فروختن بیع صاتمقدر
قزانمق کسب اندوختن چالشمق سعی وکوشیدن
کرفتن قبض طوتمقدر قوپارمق جث وبرکندن
براقمق حفض افکندن طاغتمق قسم وپاشیدن
سکرتمك افرو تازیدن صوالومق زبو وشخلیدن
رسیدن نیل ارشمکدر اکلمك میل ویازیدن
کتورمك عفق وآوردن کیمك لبس وپوشیدن
بزنمك زین کزویدن یارشمق لیق وزیبیدن
پراتمق فطروافریدن طرورا اوت بتمه روییدن
زراعت کشتن اکمك صولمه در ذبل وفژولیدن
لباب کردن آکندن افاضه غرض طولدرمق
صوامق سبج واندودن صوصاچق لحط پشخیدن
دوشنمك فکر واندیشیدن واندیشه کردندر
دلورمك مس وآشفتن سونمك هزه شاویدن
بولشمق طیخ وآلودن یوغورمق عجن وآشردن
٩٠ بشورمك طبخ وپوزیدن قاورمق حمس وتفریدن
صوج* ایتمکدر کنه کردن جنایت اجترام اذناب
مذلت* خوراق خواری اوتانمق وآب وتوریدن
١١٧٠

بنم بو نظممی اینجو ایله وزن ایتمه لایقدر
سزاوارست این نظمم بمروارید سنجیدن
فقد الفت سفرا نامهٔ تصنیف میکردم
ترا خواندن نوشتن لازمست اما که فهمیدن

* قیمت نظم من افزونست ازدر عدن *

زنده کن * محیی * دیرلدن خرم و مسرورشن
اولدی میرانده و قاتل * ممیت * اهلاك ایدن

سعتر آویشنه ککك مانترشبك مشغول ایمش
نعنع و بوزینه یارپوز صرمشق لبلاب وسن

کون شعاعی عین شمس وچشمهٔ خورشید ایمش
نیران آی کون مه و مهر اولکر النجم و پرن

شش ورم آماس مرکامرکی طاعون یومریجق
بز آدی غده درینه اولدی اور سلعه کلن

نیرکر نبال اوقجی نیرهـا اوقلر سهام
یای قابی مقوس کماندان درقبور خوله قرن

اسطر ومیزان تراز وکفه وپله کوزی
منجم وشاهین تراز وقولی بطمان رطل ومن

نابل ویود اولدی ارغج تار وحابل در ارش
حابك وجوشیر جولهه پوسه ایپلکدر ردن

فربه درخبك ومزاده سقه بیاب آبکش
ممتلی سرشار طولمش نسنه کوپدر خب ودن

قولتغه ابط وبغل دینـدی بلاك بشکنج ورسغ
قول ذراع وکنك دیرسك مرفق آرین وارن

بربره کلمش فراهم آمده شمل و جمیع
91 مجلس آدی مجمع و نادی وبزم وانجمن

سال * خشك وحطمه وجارود ایمش قتلق یلی
غمفزون * آسا محزن اولدی غصه آرتن

* این ستم را بامن ای شاهنشه خوبان مکن *
* بو جفایی ای کوزللر شاهی باکه ایتمه سن *
* اضطراب الحب فی روحی ونار فی البدن *
* پیچتاب دوستی درجانم وآتش بتن *

نوشتن

عربلر حول حابله علی
نابله دیرز زیروز بر
ایلدی دیمکن بر ده
مع

* نوشتن لایقست این قطعه را با عنبر خوشبو *

زپنداروم من * المغنی * که بایدن ایسته اطلب جو
کبم اولمش ایسته یان خواهنده * شافع * سوبله کلم کو

زبابه پور سوق اولمشدر شفاره فنك و واهم هم
کلردر سنجبل وسوسمار کرپی شوهب وسیرو

پروش و نبره سنیولجه اوچوق عبقوله و نجـال
پربون تمر ککی قوباسکل ثؤلول هم پالو

عسیف ارغاد فرسی رنجبر ومزد و رکار افزول
کلند و منسفه قازمه کور کدر مجرفه پارو

بلا ندندر من الحیة زمار آغوز ییب و زهر
عـلاج وچاره ام تریاك ایمش تریاق وجاندارو

زنیباد بوکندم چاودر اولدی بقله کوسك فول
زدان شیلم قراموق مرجمك آدی علس منجو

ابت اورمك نبج وژاویدن ز نوبه عو اولو مقدر
انبك جرو وسکك مابون دیمکدر قرد و سنبالو

صبا و باد یلدر اسمه سی هب و وزیدن هم
سکوت صفصاف ویدا اولمش صنوبر چام ایمش ناژو

بوکور نلن کبهه و علیق نارنك و تورنج اترج
لمون لیمون ولیمو شفترنك و خوخ وشفتالو

توخـد ربذر وزکرد انه اولدی حبه ودانك
92 صو صامدر سم سم وکنجد طاریدر ذره وشوشو

انام * وآفریده خلق یلدز کوکب ونارا
مه رخشان * و باهر پارلاق ای یوزدر مطهم رو

* بامید صباح روز وصلت درشب هجران *
* نوشتم وصف خورشید عذارت ای هلال ابرو *
* لحسن الخط فی منظومتی نور علی نور *
* ضیا اوزره ضیا نظم ایتدیکم شیده کوزل بازو *

* بادر عیبی بیا معرفت آموزورو *

نور * وفرآید ن دیمك شعله زبانه علو
شمع و* سراج *وچراغ اولدی کیجه قصروشو
کاه ایله رفه صمان اولدی قضیم اربه جو
کوپش ودق دوکه دربج دیمك احصد درو
رعد وهزج زمزمه کورلمه تند ورایمش
هایعه ونامه سس فارسی پژواك وغو
ساریه استون دیرك تخته ولوح وسکال
طام آدید رسطح وبام اولدی کدوربع او
اوبجه عقب پاشنا لیزاثر ونقشپا
پوید وبعدو بلرقوش دیمك اهرع بدو
خون فرسرده علق طوکش اولان قان دیمك
مده غشه اریك فارسیدر ریم وهو
لدنه وکرنه باعه کاله قماش ومتاع
اسکی عتیق وکهن یکی جدید اولدی نو
دوشمه فنادن سقوط آشغی سافل فرو
جمجمه قوبی کرود اولدی چوقور حفره کو
هب همه وقاطبه دردم وهی طسه م
قلت بکفتم دیدم دکله سن اسمع شنو
جارحه ودست ال شبر قارشدر ورژه
٩٣ یومرق ایمش جمع ومشت اولدی آوج کف وخو
کاعب * وعذرا دخی ناهد وناهید قز
دغره * ربودن کبی قاپمه یکت ذمروکو
١٢٠٩

* کن یقظا یا ولد من نکبات الزمان *
* از فتن روز کار ای پسر آکاه شو *
* اول صنمك شمعهٔ بزمنه پروانه یم *
* نکتهٔ اسرار عشق از من سوزان شنو *

* قطعة من غرر بدائع انشائها في حرف واو *

اولدورن * جبار * میرانند ه صوسلسال آو
چاغران * داعی * غریونده دوکوش وقعه تکاو
فارض وباقوره وحلج وبقر یعنی اوکوز
تاوك وپژمایه پژمایون وسهر وکاوغاو
خشرم وحیدان ود ملوك وحجاره طاش سنك
حلضم وترب وتراب وثیمه طبراق خاك ولاو
احمروابریز وعقیان ونضار النون ایمش
ماخ ورکنی پرپره شبیا هزارینه ورثاو
لف وپیچیدن که صارمق کبه وپیچك یوماق
رشته خیط ایپلك کلب اولدی وشیعه وکلاو
دبس ودوشاب آدی بکمزاری وشهلات اولدی بال
قو یمه در وضع ونهادن هو نبدر قمع وتکاو
مائیدر ازرق کبود ونیل وعظلم در چوبت
زردوا صفر صاری حص وزرده چوب وزرده چاو
انشطاب وثدق وغذ وافق تراوبدن کی
نتح وروز یدن صوسزمق طمله اولمش قطره ناو
سبزپا مشؤم اوغورسز قوتلو فرخنده سعید
زاغ وحاتم قارغه بارح سانح ونخجیر آو
بالته در فأس وتبر تیشه قدوم اولدی کسر
٩٤ کنکر ونجاردولکر یاپوجی بنا ورثاو
جالس * وقاعد نشبنده اوتوران کیسه در
کاغرا * بالنار اوده یالك آهب ثاب والاو
١١٢٢

* عطف واو بالام وهمزه رب استیناف ومع *
* عمرو وانکار وضمیر ومبتدله تذکیری صاو *
* وقت ونسبت ندبه اشباع وقسم صرف ابدیه *
* فارقه حال وعلامت بیست سه معنای واو *

* طبع من صافست ازآيينهٔ خورشيد وماه *

هبت وآكل نكريدن ازكرد كار ومن * اله
ياوري ياردم * غياث * ايسته ديمك اطلب بخواه
كيجه كوندز دائبان وكرتان ودوز شب
آي كونشدر نيران وازهران خورشيد وماه
من هنا بوردن ازينجا كنمه لاتذهب مرو
صيغناجق برمناص وموئل وجاي پناه
عين ودخدار وزرالتون دركش سيم وغرب
علق ايودر نيك شك يوق بيكمان لااشتباه
اسو وخوردن دز يمك كردان حنيذ اولمش كباب
شرب آشاميدن ايچمك آبهاصولر مياه
جعفر وشاخابه ايرمق كول غدير وآبكير
سبح يوزمكدر شنا سباح يوزيجيدر شناه
عض ابصرمقدر كزيدن آزي ديشدر يشك وناب
كلب وسك يعني كوپك اولمش قره حمحم سياه
عزف وباختن اوينامق رقاص وچنكي پايكوب
دف كفه دف آزغون اولمشدر فنا فاسد تباه
زهره اشكوفه چچك اشكفتن آچقدر ففوم
باغچه بستان مخرفه اوتدر تلا ليف وكياه
اويومق خوابيدن وخسبيدن ونوم ورقود
٩٥ ضدي يدر بيدار بودن ايستزاق وانتباه
هيف * يلدر روزكار اسمك وزيدن هب وش
رغله * ديرلك زندكاني هم چري عسكر سپاه
١٢٣٥

* اين شهور فارسي راهركه ازبرميكند *
* آفتاب عالم عرفان شود بي اشتباه *
* بهمن اسفندندودي خرداد ابان مردادومهر *
* شهريور آرد بهشت آذر فروردين تيرماه *

* بشير وشكر لفظ ومعاني كردم آفروشه *

يادن * باري * ويزدان بشقدر سنبله خوشه
شفا * وچاره ودرمان آزقدو كفيه وتوشه
شفوده هفته دراسبوع جمعه ازهر آذينه
مبارك اسعد ومسعود قوتلو فرخ ونوشه
حمدت الله ايزدرا ستودم تكري بي اوكدم
عطاس وعطسه عطس كداس آقسرمه اشنوشه
بكجي مغز وبزاما حلب ودوشيدن كه صاغمقدر
لبن دلماب سود اولمش قابيدر محلب ودوشه
صلا وسوخت ياندي فار يعني قاينلدي جوشيد
اوچاق كانون وآتشدان چوملك كفت وكالوشه
دجال التون صويدر آب زر نقره كشدر سيم
قويومجي زركر وفتان يالدز زخرفه شوشه
مژه ايله هدب كرپك اولدي قاشدر حاجب وابرو
نجيف اوق تير يايك باشي رأس القوس وخمكوشه
اوتور بنشين هم اقعد مخير ولا تقم فالقمه
بركدر مغزلك جايت بجاقدر زاويه كوشه
منا وميوه فروش وفا كهاني مي سبجي قرقف
فرسك وعجداوزمدر صالقمي عنقود هم غوشه
ارشته آشيد راطريه فرسي رشته واكرا
٩٦ پزيره طعن اوندر لاكشه تو تماج لاخوشه
وفي * ودرف چوق نسنه شكردر كند ايله قنديد
مغازر * بخش ايدن بخشنده حلوا ناطف افروشه
١٢٤٨

* آلا لاتشرب الصهباء لاتتبع الي السكران *
* سكاتنبيهدر ايچمه شرابي اويمه سرخوشه *
* نوشتم نامهٔ درمدحت رخسار وكيسويت *
* مركب ساختم رنك كل خوشبوي واندوشه *

* درین قطعه لغتها شد چو مر وارید گنجینه *

سپاسبده * حبد * اوکولش آقچه قفله نقدینه
غنی * زنکین توانکر کونده لك یومیه روزینه
بخواهد یطلب استرمی ستاند یأخذ آلور هم
چری عجروسپاه آیلق دیمك شهریه ماهینه
سپر آسا مثل الجنة کیم قلقان کبی اولمش
کوکس جؤشوش وکلکل فار سیلر در بروسینه
آری یعسوب وز نبور اولدی فرسی سنسه و برمر
شر فراق و شرقرق اخیل آری قوشی کاسکینه
فتی شی عرد ایله غفده سخام ولشن بو مشقدر
ذکر جدان و ذبذب فرج ایمش فاعوسه شلفینه
بکی چقدی نوامین و بدیعه به ایو فاخر
مال هدمل و سحق اسکید رسالی ود رینه
زاب شیم ایکدن من حریر وجامه ثوب اسباب
هم اطلس سندس ودیبا قطیفه خمله کلکینه
خزینه دار آچار کهبد کشاید یفتح الخازن
کلید اقلید انا ختر خزنه در قلید و کنجینه
دجاجه ماکیان اولدی طاوق قازخر بت وعلجوم
عربجه قانبه بیضه یومرطه مرغه آستینه
غزیب وایم ارکن فارسیدر بی زن و بی شوی
٩٧ ذکر اسا کش ارککدرد بشی اتی و مادینه
سؤال * ومسئله صورمق که پرشیدن پژوهیدن
سراغ * آیة نشان بو یرلدی اولدی امرودستینه
١٢٦١

* با آمد درشب وصلت بتنها کاشکی بودم *
* ابا لب روبروزا نو بزانو سینه برسینه *
* لیرضونك معبود ولاتغضب بمن اصلا *
* شود رب از تو راضی با کسی هرگز مکن کینه *

فهذا

* فهذا الدر خذ من كنز طبع الناظم الحاوی *

قوی * قوتلو زور آور طوران پاینده و ثاوی
قلاوز رهنما * هادی * در ازغون کره وغاوی
شبانی میکند یرعی کودر کوی روستا قریه
چوبان رمیار ایله راعی قویونجی میشبان شاوی
صفر تماج کاوبان فداد سورمك راندن وتذوید
زکا و جفت ایمش اش براوکوز فدانه وکاوی
کلال وعی وتفهیر اولدی بیخستن که بو رولق
قالاندر عاجز و مانده ارقدر لاغر و ضاوی
بیجی آکل وخورنده یمش خورده و ما‌کول
آجقدی جاع شد ناهار آجدر کشته وطاوی
یطیر اوچار پر دقوش کبی کالطیر و مرغ آسا
چهدیدزو دیمك صحرار چکرکه خایك وهاوی
فتی و عیعب و هبرك یکت مرد و جوان برنا
آت اوستنده طوران براسب پاینده دخی راوی
سمردی باك فربه شد چریدن اوتلامقدر رعی
شتر اولمش دوه عرفاس وحق و عنکر وناوی
یلان مار اولدی فاعوس وحریش واسود وارقم
دعادر رقیه وافسون یلانجی مارکرحاوی
دهاق و پر طولی آغستن وازهاق طولدرمق
٩٨ تهی کردن بوشالتمق تخلیه بوشدر تهی خاوی
حمیم * اسی صو کرماب وودان آغشتن اصلا تمق
غدیرین * آبدانها ایکی کولدرخش قوری صاوی
١٢٧٤

* سوزم کر چکمیدر یا خود یلانمی دکله حاکیدن *
* کلامی صادق ام کاذب فاسمع من الراوی *
* بزاری تا بصبح ای ماه رو در مجلس فرقت *
* شکی من طول لیل صبك السهران والطاوی *

* مدار العلم بابى مكتب العرفان ميدانى *

مجيد * وزنده لواو بوللق ديمك وسعت فراوانى
صوك اولدى * خاتم * وانجام ايكنجيدر دوم ثانى
نسيك وزبرج الغوندر دخى ساو وهزار پيشه
عربجه درهم وستوق ايمش اقجه درم شانى
دلنجى چنبل وساسى عربجه معوز وصعلوك
دى زنكين كيسه به سرخوار وپندار وغنى غانى
يقق ويرانه ومهدوم اومدز خانه ام بيتى
بكجا وابن نزده يا بوجى كدواده وبانى
عديم وعائل اولمش يوخسول آدى بى زروخشته
زنا فعلن ايدندر مردم بدكار ايله زانى
دارلمق غرم وغر شيدن كه ضدى حلم ورامبدر
دژاكاه وحنق دارغين بوا شدر برد بارآنى
بورون قانى رعاف وخون بينى قان خون باحر
جرى آقدى روان شد قرمز يدر ماردى قانى
اصح وراستينك طوغريدر قولى سوزم رندم
چنين وهكذا بويله بيلورسك تعلم ودانى
نعم آرى اوندر هيچ بوده يوق اولان معدوم
قوجه درسالخورده هم مسن وفرهب وفانى
قوجالمق پير بودن شبب اقسيان وشيخوخت
٩٩ عجمجه ناتوان بيتاب كوجسز فازوانى
طميم * وشولك اولمش آت دويدن قوشمه درسرعت
غوارف * ناقه لر در اشتران ماده بيل آنى
١٢٨٧

* قلم اون ايكى روم وقبط وهندو بربر وحمير *
* عرب يونان عجم صين اندلس عبران وسريانى *
* سباقت نسخ وتعليق ومثلث ثلث وديوانى *
* محقق رقعه توقيع ومسلسل كوفى ريحانى *

* الهى فى طريق العلم لرجومنك ارشادى *

يك و * واحداحد * بردر برنجيدر يكم حادى
صوك * آخر * فارسى پايان ششم آلتنجيدر سادى
ضرير وخشت كور اولمش عليل ورنجه در خسته
فلا تنهر مهل قاومه كدا سائل فقير آدى
يقين اولمه منشو نزديك ولا تقرب بوسركت
صاقن پرهيز واحذر خصمك آدى دشمن وعادى
پسانيدن صوارمق سق باغچه جنت وفاليز
قنان سيراب ايله ريان صوسز درتشنه وصادى
كدرلو آسف وپژمان ضدى خرم ومسرور
المدر اندوه وغصه سو نمكدر فرح شادى
صوآقدى آب شريد وجرى الما نهر وجوى ايرمق
خندك هم قنطره كوپرى دره داها دخى وادى
شتاب اسرع چابوق اول شمدى معناسى كنون آلان
كتورهات وبياور مجلسه بابزم بالنادى
بويه جريال ورنك وزرده چاودر ورس وماميران
صاريدر زردو فاقع زعفراندر كم وجادى
چشيدم ذقت طاتدم طاتلولق شيرينى ولذت
كه ما يخوشدر ترشترمز خايش طعمه دادى
كتابم بتدى سفرى انتها شد نامه ام پايان
ختام وبا قدم صوكدر نخستين اول وبادى ١٠٠
قطعت القول بريدم سخن رابن سوزى كسدم
خذ * وبستان ديمك آل آزقدر توشه ام زادى
١٣٠٠

* خدانك شكرى خويم اولدى تاليف كتابه *
* ثناء الحق فى تنظيم زبرى كان معتادى *
* رسيدم منزل مقصودرا شد اندر تكميل *
* فحمدا لبس غيرالله ياعينك الهادى *

اشبو لسان ثلثه يى جامع وشامل ونيجه فنونى وفوائد جليله يى
كافل ومتكفل نظم الجواهر اسميله مسمى اولان منظومهٔ
منجومه الحاج ابراهيم صائب افندى معرفتيله طبع
وتمثيل وناظمى السيد حسن عينى افندى
تصحيح وتحقيقيله اتمام وتكميل
اولنمشدر فى اواسط
شوال شريف
١٢٤١